IZBOR 100

Lastavica

SINDBAD MOREPLOVAC

17358

Urednik: AHMET HROMADŽIĆ

IZBOR 100 KNJIGA

IZDAVAČKO PREDUZEĆE
»VESELIN MASLEŠA«
SARAJEVO

SINDBAD MOREPLOVAC

SARAJEVO
1965

Sa njemačkog preveli:
JANJA JOVANOVIĆ
i
VANDA IVANIŠEVIĆ

Naslovna strana: *Mihajlo Pisanjuk*
Ilustracije: *Adi Mulabegović*

SINDBAD MOREPLOVAC

U doba vladavine Harun al-Rašida, gospodara pravovjernih, živio je u gradu Bagdadu neki čovjek koga su nazivali Sindbad nosač. Bio je siromašan čovjek koji je zarađivao novac noseći teret na glavi. Jednoga dana, kada je morao da nosi neki teški teret, gotovo se srušio pod njim jer je bila velika vrućina. Od nepodnošljive žege svega ga je oblio znoj. Tako stiže do kuće jednog trgovca, pred kojom je ulica bila počišćena i polivena. Tu je bila hladovina, a pored kapije se nalazila široka klupa. Nosač je spustio svoj teret na klupu da bi se odmorio i malo odahnuo. Kroz kapiju je prodirao prijatan miris i pirkao je blag povjetarac. Siromašni Sindbad je uživao u tome, pa sjede na klupu. Iznutra dopirahu zvuci tambura i daira, čarobne melodije i cvrkut ptica koje su izvijale svoje nježne pjesme. Miješali su se cvrkut i pjesma raznih ptica: kosova, drozdova, slavuja, svakojakih golubova i prepelica. Sav ushićen, Sindbad nosač priđe bliže i ugleda kroz kapiju veliki vrt, po kome se vrzmalo trčeći tamo-amo mnogo dječaka, robova i slugu. Vrt je bio pun svakakvih krasota kojih ima samo u dvorovima kraljeva i sultana. Miris prekrasnih jela, svih mogućih začina i rijetkih pića prosto je opijao ovog siromaška.

Sindbad nosač podiže oči k nebu i progovori: »Lako je onome koji uživa na ovom svijetu. Gospodar ove kuće

živi u zadovoljstvu i izobilju i kuća mu je puna najboljih jela i najrjeđih pića. Neko se muči, a neko uživa, jedni plivaju u sreći, a drugi se zlopate u bijedi«. Tako je jadikovao Sindbad nosač i onda htjede da podigne svoj teret i krene dalje. No u taj mah na kapiju izađe i priđe mu neki sluga, mlad, lijep, stasit i u prekrasnom odijelu. On uze nosača za ruku i reče mu: »Primi poziv moga gospodara i uđi unutra, jer on želi da govori s tobom!« Nosač se opirao da uđe, ali mu to ništa nije pomoglo, i zato ostavi svoj teret kod vratara na ulazu i uđe sa svojim vodičem u kuću. Bili su to divni dvori, udobni i prekrasni. Onda nosač ugleda veliku dvoranu i u njoj mnoštvo odabrane gospode. Tu je bilo cvijeća i mirisnog bilja, najukusnijeg jela i najskupocjenijih pića, svakakvih poslastica i najljepšeg voća. Puno lijepih djevojaka pjevalo je i udaralo u daire. Gosti su sjedili unaokolo prema rodu i ugledu, a u pročelju trpeze sjedio je dostojanstveni gospodar prosijede brade, krasnog lika i stasa, ozbiljan i ponosan. Sindbada nosača sve to zbuni, i on pomisli: »Alaha mi, ovo je ili raj, ili su to dvori kralja ili sultana«. Onda se učtivo pokloni, pozdravi domaćina poželjevši mu svako dobro, i poljubi zemlju pred njegovim nogama smjerno oborivši oči. Gospodar mu dade znak da priđe bliže i sjedne, poželi mu dobrodošlicu i naredi slugama da ga posluže biranim jelima i pićima. Tako ga počastiše i Sindbad nosač se za bogatom trpezom sit najeo i utolio žeđ.

Potom opra ruke i zahvali domaćinu na gostoprimstvu i dobrom ručku, a domaćin na to reče: »Rado i od sveg srca sam to učinio. Neka te sreća prati uvijek kao danas. Reci mi sada kako se zoveš i čime se baviš?«

Nosač odgovori: »Presvijetli gospodaru, zovem se Sindbad nosač i zarađujem hljeb prenoseći na glavi razne terete«.

A domaćin nastavi smiješeći se: »Sada znaj, nosaču, zovem se kao i ti. Ime mi je Sindbad moreplovac. Ali sada bih želio da čujem još jednom ono što si govorio dok si stajao pred mojom kućom«.

Tada se nosač zastidje i odgovori: »Preklinjem te, nemoj se ljutiti na mene! U nevolji, bijedi i sirotinji ljudi postaju nezadovoljni i zavidljivi!«

»Nemoj se stidjeti«, reče domaćin »ti si od sada moj pobratim. Dirnule su me tvoja nevolja i tvoje iskrene riječi, koje su zvučale kao najljepša pjesma. Znaj, nosaču, da je i moja životna priča čudna i ispričaću ti šta sam doživio i šta mi se sve desilo prije nego što sam postao ovako bogat i stekao ovu kuću u kojoj me sada vidiš. Sve ovo bogatstvo sam stekao poslije mnogih teških patnji, velikih muka i svakakvih strahota. Koliko sam samo muke i jada morao da podnesem u mladosti. Sedam puta sam išao na daleka putovanja i za svako putovanje vezana je čudna priča od koje se čovjeku diže kosa na glavi i prosto mu stane pamet!« I tada Sindbad moreplovac poče da priča:

PRVO PUTOVANJE SINDBADA MOREPLOVCA

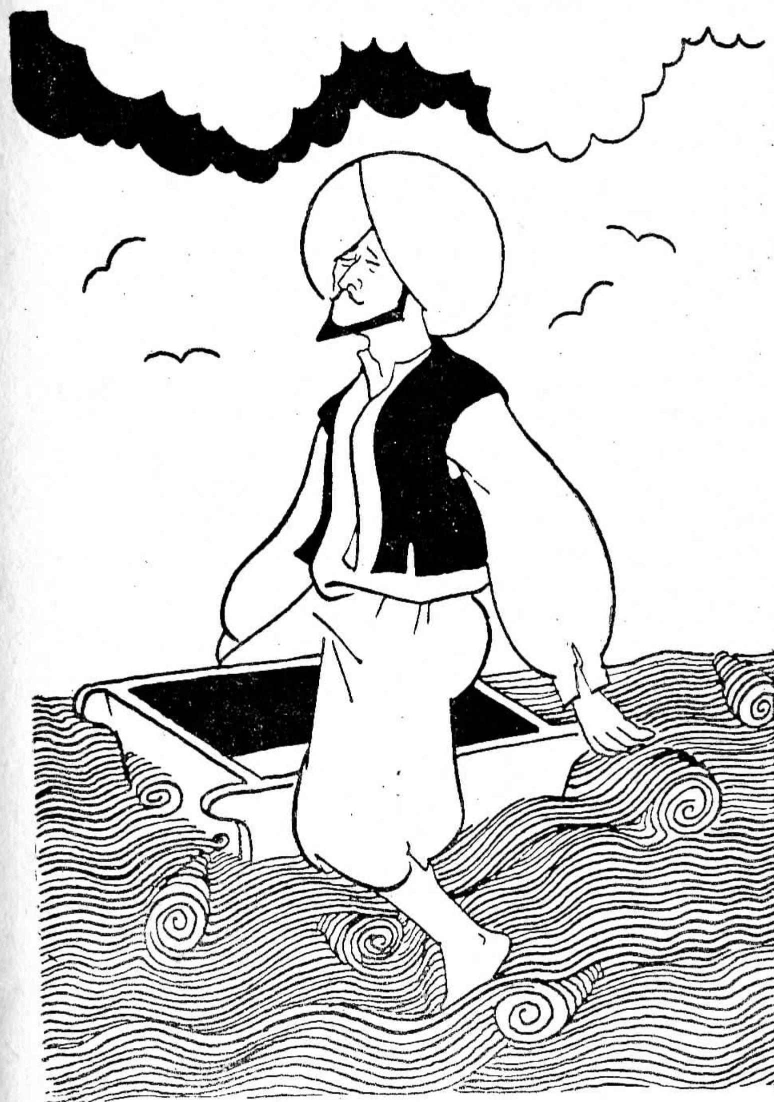
Čujte, plemenita gospodo! Moj otac je bio bogat trgovac, uživao je ugled u narodu i među trgovcima i imao mnogo novaca i imanja. Umro je kada sam ja bio još mali dječak, i ostavio mi je sve što je imao. Kada sam naslijedio to veliko blago, počeo sam da živim, jeo sam najbolja jela i pio najskuplja pića. Oblačio sam skupocjena odijela i provodio se s drugovima i prijateljima vjerujući da će tako uvijek ostati i da ću uvijek tako uživati. No jednoga dana prenuh se najzad iz svoje bezbrižnosti i lakoumnosti i vidjeh da sam proćerdao sav imetak. Vidjeh da je zaista svega nestalo što sam nekada imao, i uhvatio me je strah. Onda se sjetih jedne izreke koju sam nekada čuo od svoga oca: »Bolji je vrabac u ruci, nego golub na grani«, a to znači: »Bolje išta nego ništa!« Onda se latih posla, prikupih i prodadoh sve što mi je još bilo ostalo od stvari i odijela. Prodao sam i imanje i sve ostalo što mi je još pripadalo, i tako sam najzad skupio tri hiljade zlatnika. Naumio sam bio da krenem u daleki svijet sjećajući se riječi koje sam nekad pročitao:

»Ko želi sreću, ugled i moć,
taj mora da radi dan i noć.
Ko traži biser, u dubine roni,
težnja za boljim naprijed nas goni.

Ko misli drukčije, gorko se vara,
u starosti će sam sebe da kara«.

Tako sam donio odluku, latio se novog posla, nakupovao razne robe i stvari koje su mi bile potrebne za put. Pošto sam čeznuo za plovidbom po moru, ukrcao sam se u jednu lađu i krenuo prema gradu Basri sa grupom trgovaca. Odatle smo dan i noć plovili dalje morem. Plovili smo od ostrva do ostrva, od mora do mora, od zemlje do zemlje. Gdje god smo pristali, trgovali smo i mijenjali robu. I tako ploveći morem, stigli smo jednog dana do jednog ostrva koje je izgledalo kao najljepši vrt. Kapetan je tamo zaustavio brod i pošto je bačeno sidro i spušten most, svi koji su bili na brodu krenuli su na ovo ostrvo. Tamo su napravili ognjišta, naložili vatre i počeli da posluju. Jedni su kuhali, drugi su prali, a neki su tumarali naokolo. Ja sam bio među onima koji su hodali po ostrvu. Kada su se svi putnici okupili da jedu i piju da se zabave i razonode ne sluteći nikakvo zlo, kapetan koji je stajao na palubi broda povika: »Ljudi, spasavajte život! Trkom na brod, ne gubite ni časa! Ostavite svoje stvari! Bježite dok ste još živi! Spasite se od propasti! Ostrvo na kome se nalazite u stvari nije ostrvo! To je velika riba koja stoji nasred mora. Pijesak se na nju natložio tako da sada izgleda kao ostrvo, pa je tu izraslo i drveće. Kada ste naložili vatru, riba je osjetila vrućinu i pokrenula se. Za tren oka će zaroniti prema dubini i onda ćete se svi utopiti. Zato se spasavajte prije nego što vas snađe nesreća! Ostavite stvari!«

Kada su putnici začuli njegove riječi, pojurili su kao bez duše prema brodu ostavljajući odijela, kotlove i sve druge stvari. Neki stigoše da se ukrcaju, ali mnogi ostadoše jer je ostrvo počelo da se pokreće, i ubrzo je potonulo u dubinu sa svim onim što se na njemu nalazilo.

Pomamno more se sklopilo nad njim. Ja sam bio među onima koji su ostali na ostrvu i potonuli. No sreća me je sačuvala, te se nisam utopio. Na talasima sam ugledao veliko drveno korito u kome su putnici prije toga prali rublje. Da bih se spasao, uhvatio sam se čvrsto za ovo korito, sjeo na njega i veslao nogama, dok su me talasi bacali čas desno, čas lijevo. Kapetan je u međuvremenu razapeo jedra i otplovio sa putnicima koji su stigli da se ukrcaju, ne brinući se za davljenike. Čežnjivo sam gledao za brodom dok nije sasvim iščezao sa vidika. I dok sam se ja tako mučio, spustila se noć i ja sam bio siguran da je sa mnom gotovo. Cijelu noć i sljedeći dan plovio sam na koritu, a onda me povoljni vjetrovi i talasi donesoše do visokih obala jednog ostrva. Grane drveća su se spuštale nad vodom, te se uhvatih za jednu i, držeći je grčevito, uspuzah se uz nju i skočih na obalu. Tako me je sreća poslužila kada sam već bio izgubio svaku nadu. Noge su mi bile natečene i ukočene, a na stopalima su se vidjeli tragovi ujeda riba. Od silnog straha i očajanja to ranije uopšte nisam bio primijetio. Sav klonuo sruših se na tle onesvijestivši se, i utonuh u olovni san.

Tako sam ležao do sljedećeg jutra i probudio se tek kad je sunce granulo. Pošto su mi noge bile natekle, s mukom sam krenuo dalje. Čas sam puzao na koljenima kao dijete, čas teturao. Na ostrvu je, srećom, bilo puno voća i izvora pitke vode, pa sam jeo voće i pio vodu. Tek poslije nekoliko dana povratila mi se snaga i onda sam mogao nešto lakše da se krećem. Odlučio sam da obiđem ostrvo da vidim kako ono izgleda. Odlomio sam jednu granu, napravio štap i hodao oslanjajući se na njega. Jednog dana, hodajući tako ostrvom, ugledah u daljini jednu priliku. Pomislio sam da je to neka divlja životinja ili neko morsko čudovište. No kada sam se približio i bolje pogledao, vidjeh da je to konj plemenite pasmine

koji je stajao kraj same obale mora. Priđoh sasvim blizu, a konj je tako jako zanjištao da sam se uplašio i htio da pobjegnem. Neki se čovjek, međutim, odjednom pojavi iz zemlje i potrča za mnom vičući: »Ko si ti? Odakle dolaziš? Šta te je dovelo ovamo?«

»Ah, dragi gospodaru«, odgovorih, »ja sam stranac. Bio sam na jednom brodu i pao sa mnogim putnicima u more. Svi ostali su se vjerovatno udavili, a ja sam ugledao jedno drveno korito na koje sam sjeo i plovio dugo dok me talasi nisu bacili na ovo ostrvo«. Pošto je taj čovjek čuo moju priču, uhvati me za ruku i reče: »Pođi sa mnom!« Onda me je poveo u jedan podzemni hodnik i uveo u jednu veliku podzemnu dvoranu. Tamo mi ponudi počasno mjesto naspram vrata i donese mi da jedem. Pošto sam bio gladan, jeo sam dok se nisam zasitio i okrijepio. Onda me on ponovno upita ko sam i šta sam doživio, i ja mu ispričah sve što mi se desilo od početka do kraja. Slušao je moju priču čudeći se sve više, a ja sam mu rekao: »Rekao sam ti cijelu istinu o svojim doživljajima, sada te molim, kaži mi ko si ti i zašto živiš ovdje pod zemljom, i zašto ona kobila stoji na morskoj obali?«

Na to mi on odgovori: »E, pa čuj, ima nas više ovakvih i rasporedili smo se po cijelom ostrvu. Mi smo zapravo konjušari kralja Mirdžana i čuvamo njegove konje. Svaki put kad je mlad mjesec, dovodimo ovamo kobile plemenite pasmine i puštamo ih po ovom ostrvu. Mi se sakrijemo u podzemne dvorane, a onda dolazi morski pastuh i kada nanjuši kobile, izlazi na kopno. Osvrće se na sve strane, pa ako nikoga ne vidi, skače i pokušava da ugrabi jednu kobilu i da je odvede sa sobom. Kobila udara glavom i kopitima, pri tome glasno njišti. Kada mi, konjušari, začujemo tu galamu, pojurimo na njega vičući iz sveg glasa, tako da se pastuh uplaši i opet siđe u more. Kobila kasnije donese na svijet muško ili žensko ždrijebe kome

nema ravna na zemlji. Sada je upravo vrijeme kada morski pastuh izlazi na ostrvo. Kada krenemo kući, povešću te, strančе, kralju Mirdžanu, i pokazaću ti našu zemlju. No znaj, da nisi naišao na nas, ne bi ovdje našao ni žive duše i bijedno bi propao, da niko za te ne bi ni znao. A ovako ću te ja spasti i pomoći ti da se vratiš u zavičaj«.

Dok smo tako razgovarali, pojavi se pastuh iz mora, pope se na kopno i poče da njuši. Htio je da odvede sa sobom kobilu, ali mu to nije uspjelo jer ga je kobila udarala kopitima. Konjušar zgrabi mač i štit, istrča iz dvorane dozivajući svoje drugove i udarajući mačem o štit: »Naprijed, na pastuha!« Za tren oka dojuri gomila konjušara vičući i vitlajući mačevima. Pastuh se prepade, odjuri i sruči se u more kao vodeni bivo i iščeznu u talasima. Konjušar onda sjede. Ubrzo stigoše i njegovi drugovi, a svaki je vodio po jednu kobilu. Kada me ugledaše, iznenadiše se i upitaše me ko sam i kako sam dospio ovamo. Ispričao sam im ono isto što sam kazao i prvom konjušaru. Oni postaviše trpezu i pozvaše me da jedem s njima. Pošto smo ručali, pojahasmo konje.

Jahali smo sve dok nismo stigli do grada kralja Mirdžana. Tamo konjušari uđoše u kraljeve dvore i rekoše mu sve o meni. Kralj me pozva, oni me uvedoše i ostaviše pred njim. Smjerno ga pozdravih, a on mi poželi dobrodošlicu i primi me ljubazno. Interesovao se za moje doživljaje i ja mu ispričah sve što mi se desilo, od početka do kraja. Začudio se mojoj priči i rekao mi: »Sinko moj, ti si se zaista po drugi put rodio. Da ti nije bilo suđeno da dugo živiš, ne bi iznio živu glavu. Imao si sreće što si se spasao!« Onda mi ukaza visoku čast ponudivši mi da sjednem kraj njega, pa je dugo i prijateljski sa mnom razgovarao. Primio me je u svoju službu i postao sam upravitelj luke. Popisivao sam sve brodove i brodske tovare koji su stizali u gradsku luku i trudio se da što bolje obavljam svoj posao. Zbog toga mi je vladar ukazivao svoju milost i bio prema meni pažljiv i dobar. Prenosio sam mu čak i molbe kojima mu se narod obraćao. Tako sam dugo živio u tom gradu, no svaki put kada bih otišao do pristaništa, pitao sam trgovce, putnike i pomorce za grad Bagdad, da li neka lađa onamo plovi i ne bi li me primila, pa da se tako vratim u zavičaj. Bio sam već sit dugog boravka u tuđini, ali pomoći nije bilo. Tako je vrijeme prolazilo, a ja se još dugo nisam mogao vratiti u svoj zavičaj.

Jednoga dana došao sam kralju Mirdžanu i zatekao kod njega neke Induse. Kada ih pozdravih, srdačno mi uzvratiše pozdrav i počeše da se raspituju za moje zdravlje. Onda ja njih upitah ko su i iz koga su kraja, a oni mi rekoše da pripadaju raznim kastama. Ispričali su mi da su jedni iz najotmenije kaste kšatrija, koja nikome ne čini nepravdu i ne trpi nasilje. Drugi su bramani, koji ne piju vino, a ipak žive srećno i veselo uz svirku i pjesmu čuvajući kamile, konje i goveda. Onda su mi objasnili da se njihov narod dijeli u sedamdeset i dvije kaste, što me je veoma začudilo.

U carstvu kralja Mirdžana vdio sam i jedno ostrvo po imenu Kabil, na kome se cijele noći čuje svirka tambura i daira. Putnici i stanovnici drugih ostrva pričali su, međutim, da su ti ljudi vrlo ozbiljni i razumni. Vidio sam u onom moru i ribu dugu dvije stotine stopa, i drugu koja je imala glavu kao sova. Da, na tom sam putovanju vidio mnoge čudne i neviđene stvari i kada bih o svemu pričao, nikada ne bi bilo kraja. Razgledao sam, dakle, ostrva i vidio sve što se moglo vidjeti. Jednoga dana, dok sam nadgledao istovar robe u luci, doplovila je velika lađa sa mnogim trgovcima. Kada je lađa uplovila u luku, kapetan naredi da se saviju jedra i baci sidro. Onda spustiše most, a

posada poče da istovaruje tovar. Dugo su radili, dok sam ja stajao i popisivao robu. Najzad upitah kapetana: »Ima li još što na tvom brodu?«

»Da, gospodaru«, odgovorio je, »imam na brodu još robe čiji se vlasnik uz put utopio u moru. Ovu robu ćemo sada prodati, novac koji za nju dobijemo sačuvati i predati njegovoj porodici u Bagdadu«.

Tada sam upitao kapetana: »Pa kako se zvao taj čovjek kome roba pripada?«

»On se zvao Sindbad moreplovac«, odgovori kapetan, »i utopio se u moru«.

Kada sam čuo ove kapetanove riječi, pogledao sam ga bolje i, gle, prepoznadoh ga. Sav srećan uzviknuh: »Čuj, kapetane, ja sam vlasnik robe o kojoj govoriš. Ja sam onaj Sindbad moreplovac koji je s grupom trgovaca napustio tvoj brod kraj onog ostrva. Kada se riba na kojoj smo bili pokrenula i kada si nas ti upozorio na opasnost, neki su stigli natrag na brod, a drugi su pali u more. Ja sam bio među onima koji su potonuli u more. Ali sreća me je poslužila i spasao sam se pomoću jednog velikog korita u kojem su putnici prali svoje rublje. Sjeo sam na korito i počeo da veslam nogama, a onda me talasi tjerani povoljnim vjetrom donesoše na ovo ostrvo. Ovdje sam izašao na kopno i na svoju sreću susreo konjušare kralja Mirdžana. Oni su me poveli sa sobom u ovaj grad i tako stigoh u dvor kralja Mirdžana. Ispričao sam kralju šta sam doživio i on me milostivo primio i postavio za nadzornika luke u ovom gradu. Dobro mi je bilo u njegovoj službi i on je prema meni uvijek bio dobar. Ta roba koja se još nalazi na brodu moje je, dakle, vlasništvo«.

Kapetan povika: »Vjere i poštenja više nema!«

No ja sam nastavio: »Kapetane, šta treba to da znači? Pa ti si čuo sve što sam ti ispričao!«

Na to će kapetan: »Pošto si od mene čuo da se na brodu nalazi roba čiji se vlasnik udavio, ti sada hoćeš bespravno da je prisvojiš, a to je nepošteno. Mi smo vidjeli kako su se Sindbad i još mnogi putnici utopili i ni jedan jedini se nije spasao. Kako možeš sada tvrditi da ova roba tebi pripada?«

»Kapetane«, odgovorio sam, »slušaj šta ću ti reći i shvati me, pa ćeš vidjeti da govorim istinu. Samo nepošteni ljudi se služe lažima«. Onda sam ispričao kapetanu sve što se sa mnom zbilo od onog dana kada sam s njim krenuo iz Bagdada, pa dok nismo stigli do onog ostrva gdje smo potonuli u more. Podsjetio sam ga također na neke pojedinosti koje su se odigrale između nas dvojice. Sada su se kapetan i trgovci, koji su se okupili, uvjerili u istinitost mojih riječi. Kada su me prepoznali, čestitaše mi što sam se spasao i rekoše: »Tako nam Alaha, nismo vjerovali da si izbjegao smrt u talasima. Tebi je zaista poklonjen još jedan život!« Onda su mi dali svu robu i sve je bilo na broju. Odmah sam otvorio prtljag, izvadio neke skupocjene stvari velike vrijednosti i darovao ih kralju. Rekao sam mu da je prispio brod na kome sam nekada plovio, da sam ponovo našao svu svoju robu i da mu zato nudim ovaj dar. Kralj se tome jako začudio i ponovo se uvjerio da je sve ono što sam mu ranije ispričao bila istina. Zato me je još više zavolio i za uzdarje mi dade lijep poklon. Onda sam kupio raznu robu u tom gradu i kada su trgovci htjeli opet da isplove, naredio sam da se i moja roba utovari. Otišao sam kralju i zahvalio mu na njegovoj prevelikoj dobroti zamolivši ga za dozvolu da se vratim u svoj zavičaj, svome rodu. Kralj mi poželi srećan put i na rastanku mi dade razne poklone u znak sjećanja na ovaj grad. Pošto sam se oprostio s njim i ukrcao se, brod je zaplovio. Imali smo sreće i po lijepom vremenu i uz povoljan vjetar plovili smo dan i

noć dok nismo stigli do grada Basre. Tu smo se iskrcali i zadržali kratko vrijeme. Bio sam sav srećan što sam se vratio u svoj zavičaj. Onda sam se sa svojom robom, koja je predstavljala veliku vrijednost, vratio u svoj rodni grad Bagdad. Stigavši konačno u Bagdad, krenuo sam u svoju ulicu i ušao u svoju kuću. Sva moja rodbina i prijatelji su brzo dotrčali. Onda sam uzeo mnogo posluge i bogato uredio svoju kuću. Kupio sam imanja i kuća mnogo više nego što sam ranije imao. Sa drugovima i prijateljima sklopio sam još tješnje prijateljstvo nego ranije. Zaboravio sam sve muke i užase koje sam pretrpio u tuđini. Živio sam u sreći i izobilju, a kuća mi je bila puna svakovrsnih jela i skupocjenog pića. I tako sam dalje živio bezbrižno.

To je, dakle, bilo moje prvo putovanje. Sutra ću vam, ako budemo živi i zdravi, pričati o svom drugom putovanju, a onda redom tako dok vam ne ispričam i svoje posljednje, sedmo putovanje.

Onda je Sindbad moreplovac naredio da se spremi večera i pozvao Sindbada nosača. Potom je naredio da se nosaču da stotinu dukata i otpustio ga je s riječima: »Tvoje društvo nam je danas bilo prijatno«. Nosač mu se zahvalio, ponio svoj poklon i pošao svojim putem razmišljajući o tome šta sve čovjek može da doživi. Prenoćio je u svojoj kući, ali kada je svanulo, krenuo je opet u kuću Sindbada moreplovca. Ovaj ga je primio kao dobrodošlog gosta i ponudio mu mjesto pored sebe. Pošto su se okupili i svi ostali njegovi prijatelji, naredio je da im se iznesu jela i pića, i svi su bili raspoloženi i veseli. Sada je Sindbad počeo ponovo da priča.

DRUGO PUTOVANJE SINDBADA MOREPLOVCA

Slušajte, braćo, dalje moju priču! Kao što sam vam jučer rekao, živio sam prekrasno u sreći i zadovoljstvu dok mi jednoga dana opet nije palo na pamet da krenem u svijet. Nešto me gonilo da trgujem, zarađujem novac i da vidim daleke zemlje i ostrva. Čim sam donio ovu odluku, odvojio sam veliku sumu novaca, pokupovao robu i ostalo za put, naredio da se sve spakuje i krenuo dolje ka obali rijeke. Tamo sam našao lijep, nov brod, na kome su bila razapeta jedra od dobrog platna. Brod je imao iskusnu posadu i bio dobro opremljen. Naredio sam da se u taj brod utovari roba i moj putni prtljag, a to su učinili i neki drugi trgovci. Krenuli smo istog dana i pošto smo imali povoljan vjetar, jedrili smo neprekidno od mora do mora, od ostrva do ostrva. Gdje god bi brod pristao, posjećivali smo trgovce i bogatu gospodu, kupce i prodavce, trgujući i mijenjajući robu. Tako je to išlo sve dotle dok jednog dana nismo stigli do jednog lijepog ostrva koje je bilo prepuno zelenila, voća i svakovrsnog bilja. Svuda se širio miris cvijeća, čuo cvrkut ptica i žubor potočića, ali je ostrvo bilo nenastanjeno. Pošto se brod ukotvio, iskrcali su se putnici i trgovci da bi se pod drvećem odmorili i uživali u pjesmi ptica.

Iskrcao sam se sa ostalim i sjeo kraj jednog bistrog izvora u sjenci drveća. Imao sam nešto hrane uza se i tako sam počeo da jedem ono što mi je dobri Alah dao.

Blagi povjetarac je pirkao i meni je bilo tako prijatno da sam zaspao. Odmarao sam se tu slatko spavajući, dok je vjetrić ćarlijao, donoseći prijatni miris cvijeća. No kada sam se probudio, nigdje više nije bilo žive duše i ja sam bio sam. Brod je bio otplovio i niko od trgovaca i mornara nije primijetio da me nema, i tako sam se našao sam samcit na ovom ostrvu. Obazirao sam se na sve strane, ali uzalud, nisam ugledao nikoga, bio sam sasvim sam. Onda me obuze užasan strah i skoro sam htio da presvisnem od jada i brige. Ostao sam bez igdje ičega, nisam imao ni jela ni pića. Tako napušten i ojađen, vjerovao sam da je svršeno sa mnom, i pomislio sam: »Krčag ide na vodu dok se ne razbije«. Prvi put sam mogao još da se spasem, jer sam naišao na konjušare koji su me sa pustog ostrva odveli među ljude. Ali ovoga puta nije bilo nikakva izgleda da će se iko naći ko bi me odavde izbavio i odveo među ljude. Tako sam plakao i jadikovao nad svojom sudbinom dok me nije obuzeo bijes, pa sam samog sebe korio za sve što sam počinio. Ta zar se nisam ovim putovanjem opet izložio nezgodama i mukama, dok sam kod kuće u zavičaju mogao mirno živjeti srećan i zadovoljan. Tamo sam imao zlata i blaga u izobilju i svega što mi je srce željelo. Vjerujući da mi je došao kraj, bio sam van sebe od jada i tuge. Onda sam krenuo da razgledam ostrvo jer se nigdje nisam mogao skrasiti, niti naći mira. Najzad sam se popeo na jedno visoko drvo i odatle gledao na sve strane. No nisam vidio ništa drugo osim neba i mora, drveća i ptica, ostrva i pješčanih obala. Međutim, kada sam pogledao malo bolje, vidio sam da se na jednom mjestu na ostrvu nešto bijeli. Odmah sam sišao s drveta i uputio se u tom pravcu dok nisam stigao do tog mjesta. I gle, to je bilo velika bijela kupola koja se visoko uzdizala. Prišao sam bliže i počeo da obilazim oko nje, ali nisam našao nijedna vrata, niti sam imao

snage ni moći da se uz nju uzverem jer je bila vrlo glatka. Onda sam napravio znak na onom mjestu na kome sam stajao, i počeo da koračam oko kupole jer sam htio da izmjerim obim. Pokazalo se da njen obim iznosi pedeset krupnih koraka. Opet sam počeo da razmišljam kako bih ušao unutra, jer se dan već bližio kraju, kad odjednom sunca nestade i nebo se zamrači. Pošto sunca više nije bilo, vjerovao sam da ga je zaklonio neki oblak, ali sam se ipak začudio jer je to bilo u ljetnje doba. Pogledao sam u nebo da vidim šta je u stvari. I gle, jedna ogromna, snažna ptica, jako raširenih krila letjela je u zraku. Ona je zaklonila sunce i ostavila ostrvo bez svjetla. Sada sam se još više začudio i sjetio jedne priče koju su mi nekada hadžije i putnici pričali. Govorili su da negdje na jednom ostrvu živi jedna ogromna ptica, zvana ptica rok, koja svoje mladunce hrani ubacujući im slonove u kljun. Sada sam bio siguran da je ova kupola jaje ptice rok. Dok sam još tu stajao, spustila se iznenada ona ptica na kupolu, prekrila je svu i raširivši svoja krila i opustivši noge — zaspala. Onda sam odmotao turban s glave, presavio ga i usukao kao uže. Opasao sam se njime i privezao ga za noge ptice, pomislivši: »Možda će me odnijeti u zemlju gdje ima gradova i gdje žive ljudi. To je bolje nego da ostanem na ovom ostrvu«. Te noći nisam ni trenuo pošto sam se bojao da bi ptica mogla iznenada poletjeti. Ali kada je zora zarudjela i sunce granulo, podigla se ptica sa jajeta, prodorno kriknula i vinula se sa mnom dižući se sve više i više, tako da sam mislio da je već stigla nebu pod oblake. Potom se opet počela lagano spuštati na vrh jedne visoke planine. Kada sam osjetio tle pod nogama, brzo sam odvezao uže jer sam se bojao ove ptice, iako ona nije znala niti osjetila da sam bio vezan za nju. Odriješio sam turban, oslobodio se ptice i dršćući od straha pobjegao. Uskoro zatim podigla je ptica svojim

kandžama nešto sa zemlje i vinula se opet nebu pod oblake. Kad sam malo bolje pogledao, vidio sam da je nosila zmiju ogromne dužine i neviđene debljine. Kada to ugledah, sav se zgrozih.

Idući ovom planinom stigao sam na jednu veliku stijenu pod kojom se pružala duga, široka i duboka dolina. I s druge strane doline uzdizala se ogromna planina tako visoka da joj čovjek nije mogao vrh sagledati, a kamoli se na njega popeti. Počeo sam sebe da korim zbog svega što sam učinio, pomislivši: »Kamo sreće da sam ostao na ostrvu. Ono je ipak bilo bolje od ovog pustog mjesta. Tamo na ostrvu imao sam bar voća za jelo i vode za piće, a ovdje nema ni drveta, ni voća, ni izvora. Svaki put kada bih se spasao od jedne nesreće, upadao sam u drugu još veću, i uvijek sam stizao sa zla na gore. Ipak sam se pribrao i krenuo u onu dolinu i vidio da joj je cijelo dno prekriveno dijamantima. Ali, čitava dolina je bila puna zmija otrovnica koje su puzile po kamenju. Svaka je bila duga i debela kao palmovo drvo i mogla bi, kao od šale, progutati slona kada bi joj došao na metu. Ja sam ostao u dolini kajući se zbog svojih nepromišljenih odluka. »Tako mi Alaha, sâm sam tražio vraga i srljao u propast«, pomislio sam. Sunce se, međutim, klonilo zapadu, a ja sam lutao po dolini tražeći mjesto gdje bih mogao da provedem noć. U strahu od zmija jelo i piće mi nisu ni na um padali, već sam se samo brinuo kako da sačuvam goli život. Onda sam u blizini primijetio jednu pećinu. Prišao sam joj bliže i vidio jedan tijesan otvor. Ušao sam unutra, digao velik kamen koji je tu ležao, i navalio ga na otvor da bih tako zatvorio ulaz u pećinu. Sada sam pomislio: »Ovdje sam siguran, a kada ponovno svane, izaći ću da vidim šta će dalje biti«. Razgledao sam pećinu i ugledao dublje unutra jednu ogromnu zmijurinu kako leži na jajima. Sav se zgrozih, ali više

nisam imao kuda, i prepustih se sudbini. Cijelu noć sam probdio dok zora nije zarudjela i razdanilo se. Onda žurno odgurnuh kamen kojim sam bio zatvorio pećinu i posrćući, kao pijan, izašao sam napolje, dok mi se u glavi vrtjelo od zmije, gladi i straha.

Opet sam išao dalje dolinom, kad iznenada preda me pade jedna velika ubijena životinja. To me je jako začudilo, jer nigdje nikog nisam vidio, ali se tada sjetih jedne priče koju sam nekada čuo od trgovaca, putnika i hadžija. Pričali su da postoji dijamantska planina, u čijim dolinama ima puno dragog kamenja, ali je ona i puna užasa, tako da se do njega teško može doći. Ipak su trgovci pronašli puta i načina, kako da dođu do dragog kamenja. Zaklali bi ovcu, ogulili je i raščerečili, a onda bi sa brda bacali u dolinu komad po komad mesa. Na to svježe meso prilijepilo bi se drago kamenje. U podne su onda slijetali orlovi, jastrebovi i druge ptice grabljivice koje bi, zgrabivši kandžama velike komade mesa, poletjele ka vrhu planine. Trgovci bi onda podigli graju i vikom poplašili ptice. One bi odletjele ostavljajući komade mesa, pa su trgovci mogli s mesa da poskidaju drago kamenje. Onda su obično ostavljali grabljivicama i divljim životinjama meso, a drago kamenje bi ponijeli kući. Do ovog dragog kamenja se može doći samo ovim lukavstvom. Kada sam ugledao onu zaklanu životinju, sjetio sam se ove priče i brzo sam joj prišao, zgrabio mnogo dragog kamenja i natrpao u njedra i u svoje odijelo. Nakupio sam toliko dragog kamenja da sam napunio sve džepove, trpao ga pod pojas, u turban i u svaki nabor svoga odijela. Dok sam još bio zaokupljen time, pao je i drugi veliki komad mesa. Onda legoh, stavih komad mesa na grudi i privezah ga turbanom. Ubrzo je sletio orao, zgrabio meso kandžama, vinuo se s njim uvis i ponio i mene. Orao je odletio na vrh planine, tamo se spustio i htio da kljuca meso.

No tada se začu velika galama jer su trgovci vikali i lupali motkama o stijenu. Orao se poplaši i poletje uvis, a ja ostadoh na stijeni. Dok sam tako ležao u odijelu uprljanom krvlju, iznenada dotrča trgovac koji je iz zasjede vikao na orla. Kada me je primijetio, nije mogao da izusti ni riječi od silnog iznenađenja i straha. Ipak priđe mesu, poče da ga okreće i obrće, pa pošto na njemu nije našao nijedan dragi kamen, uzviknu: »Kakvo razočarenje! Neka nas Alah sačuva proklete sotone!« Sav gnjevan sklopi ruke i povika: »Vidi jada! Šta to znači?« Onda mu ja priđoh, a on me upita: »Ko si ti, šta te je dovelo na ovo mjesto?« Odgovorio sam mu: »Ne plaši se! Nikakvo zlo ti se neće desiti! Ja sam ljudsko biće i dobar čovjek. Ja sam trgovac. Ali sam svašta doživio i mnogo se napatio. A najčudnija je priča kako sam dospio na ovu planinu i u ovu dolinu. Ne plaši se, ovaj susret sa mnom će ti donijeti samo radost. Imam obilje dragog kamenja uza se i daću i tebi toliko da ćeš biti zadovoljan. Svaki kamen koji imam bolji je od svih koje si do sada vidio. Zato se nimalo nemoj brinuti ni bojati!« Čovjek mi se onda zahvali i poče sa mnom da priča. Kada su ostali trgovci čuli kako razgovaram sa njihovim drugom, prišli su i oni. Svaki od njih je već bio bacio komad mesa u dolinu. Kada su mi prišli, pozdravili su me i čestitali što sam se spasao. Onda pođoh s njima, ispričah im cijelu priču, sve što sam na putovanju doživio i pretrpio i kako sam konačno stigao tamo u dolinu. Onda sam dao mnogo dragog kamenja onom trgovcu kome sam imao da zahvalim što sam se spasao. On se jako obradovao poklonu i zahvalio mi. Saslušavši moju priču, trgovci rekoše: »Tako nam Alaha, tebi je poklonjen još jedan život. Prije tebe još niko živ nije izašao iz ove doline.« Tu noć smo počinuli na jednom sigurnom i lijepom mjestu. Ostao sam kraj trgovaca sav srećan što sam zdrav i

čitav umakao iz doline zmija i što sam se opet našao među ljudima.

Kada je svanulo, krenuli smo dalje i sa planine opet vidjeli one zmijurine u dolini. Putovali smo sve dalje dok nismo stigli do jednog vrta na jednom lijepom, velikom ostrvu. Tu je raslo kamforovo drveće, a svako drvo je bilo tako veliko da se u njegovom hladu moglo odmarati stotine ljudi. Od ovog drveta dobija se kamfor. Dugom motkom ljudi provrte koru pri vrhu stabla, tako da sok iz drveta curi niz stablo. Taj sok se kasnije stegne kao guma, a drvo se osuši i upotrebljava za gorivo. Na tom ostrvu živi i jedna divlja životinja koja se zove nosorog i pase kao što u našoj zemlji pasu krave i bivoli. Nosorog je još veći od kamile, pravo je čudovište, jer ima debeli rog nasred čela, koji je dug dobrih deset lakata. Pomorci, putnici i hadžije koji putuju u te daleke krajeve pričali su nam da ovi nosorozi mogu na svom rogu da ponesu velikog slona i da dalje pasu po ostrvu ne osjećajući nikakav teret. Slon na kraju ugine na rogu, a njegova slanina koja se topi na suncu curi niz rog na glavu i sliva mu se u oči, tako da oslijepi i konačno se sruši mrtav na obalu. Onda dolazi ptica rok, odnosi ga u svojim kadžama na velike visine i daje ga svojim mladuncima trpajući im u kljun i nosoroga i slona nabodena na njegov rog. Na tom ostrvu sam vidio posebnu vrstu goveda i mnoge bivole kakvih nema kod nas.

Iz ove doline ponio sam mnogo dragog kamenja i dijamanata koje sam posakrivao u svoje odijelo. Dao sam nešto tog dragog kamenja i trgovcima u zamjenu za robu i proizvode njihove zemlje. Neki trgovci su mi u zamjenu dali zlatnike i srebrnjake. Onda sam dalje putovao od grada do grada, od zemlje do zemlje i tako upoznao nove krajeve i ljude. Uz put smo se bavili i trgovinom dok nismo stigli do grada Basre. Tamo smo se zadržali neko-

liko dana, a onda sam ja konačno nastavio put prema Bagdadu.

Svoju priču Sindbad moreplovac je završio ovako: »Kada sam se s ovog dalekog puta vratio u zavičaj i opet ušao u grad Bagdad, to mjesto mira i spokoja, krenuo sam u svoju ulicu i stigao svojoj kući sa mnogo dijamanata, zlata i najraznovrsnijih skupocjenih stvari. Ubrzo su se u mom domu okupili moji srodnici i prijatelji i ja sam ih sve darivao dajući im različite poklone. Zaboravio sam sve što sam na putu pretrpio i živio sam dalje veselo i bezbrižno uživajući u svirci, pjesmi i šali. Ko god je čuo za moj povratak, dolazio je k meni i raspitivao se kako mi je bilo na putu i kako izgleda u dalekom svijetu. Onda sam im ispričao mnogo o tome šta sam sve doživio i kakve sam nevolje podnosio. Ljudi su se divili mojim opasnim avanturama i čestitali mi što sam srećno stigao kući. Ovdje je sada kraj onome što sam doživio i što me zadesilo na mom drugom putovanju. Sutra ću vam, ako budemo živi i zdravi, ispričati kako mi je bilo na trećem putovanju«.

Kada je Sindbad moreplovac završio svoju priču, svi prisutni su izrazili svoje divljenje i onda su se s njim gostili i častili do kasno u noć. Zatim je domaćin naredio da se Sindbadu nosaču da stotinu dukata. Ovaj je primio zlato i krenuo svojim putem čudeći se svemu što je Sindbad moreplovac vidio i doživio. Kada je svanulo jutro i sunce prelilo zemlju svojim sjajem, ustao je Sindbad nosač, izgovorio svoju jutarnju molitvu i krenuo kući Sindbada moreplovca. Kada je ušao u njegovu kuću, poželio mu dobro jutro, a domaćin mu ljubazno odvrati pozdrav i posadi ga kraj sebe. Kada se skupiše i ostali prijatelji, jeli su, pili i veselili se, a onda Sindbad moreplovac otpoče svoju priču.

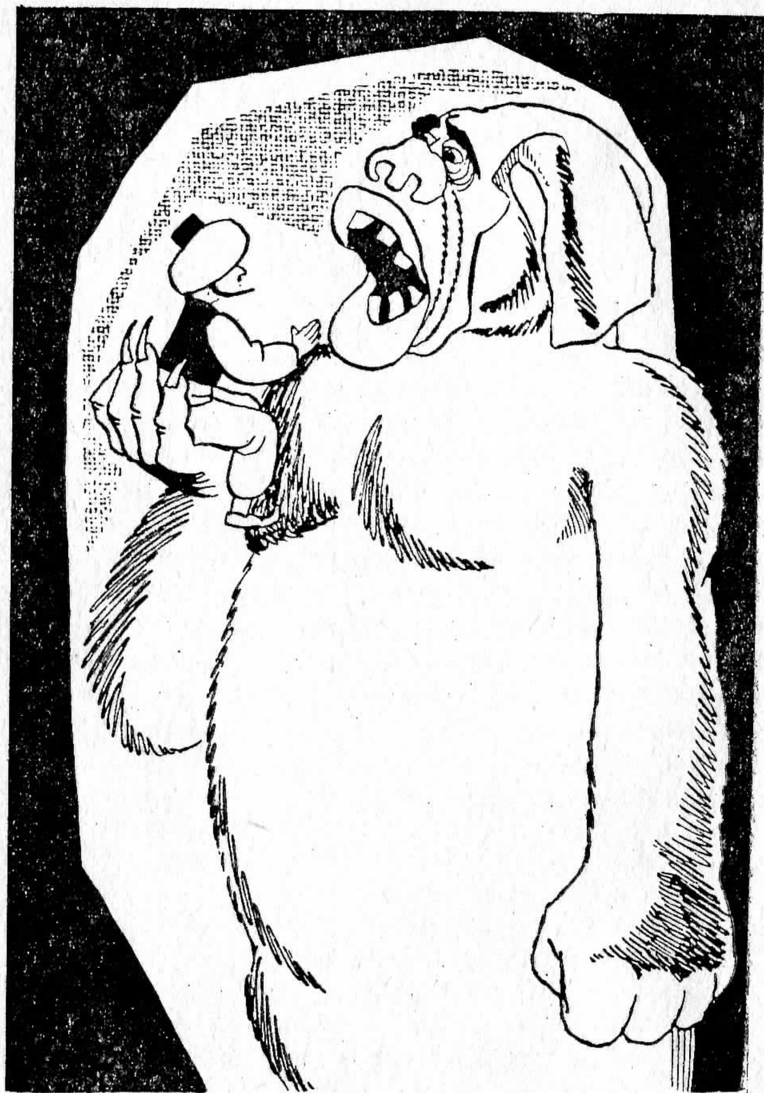
TREĆE PUTOVANJE SINDBADA MOREPLOVCA

Slušajte, braćo moja, i čujte što ću vam sada ispričati, jer to je još zanimljivije od onoga što sam vam ranije pričao. Čudni su putevi ljudske sudbine. Kao što sam već rekao, vratio sam se sa svog drugog putovanja, srećan i presrećan. Nisam se veselio samo srećnom povratku u zavičaj, već sam bio zadovoljan i što sam stekao mnogo zlata i blaga, o čemu sam vam, takođe, juče već pričao. Opet sam nadoknadio sve ono što sam izgubio i živio sam u gradu Bagdadu miran i spokojan, srećan i zadovoljan. No u meni se ponovo pojavila želja da putujem u daleki svijet i da upoznam strane zemlje. Poželio sam opet da trgujem i zarađujem i da zgrćem blago, a pohlepa za blagom vuče čovjeka u propast. Pošto sam donio odluku, kupio sam mnogo robe, kako je to potrebno za daleku plovidbu morem, naredio da se sve spakuje u bale i krenuo najprije iz Bagdada u Basru. Tamo sam otišao u pristanište i izabrao veliki brod na kome su bili mnogi trgovci i putnici, sve sami dobri ljudi, valjani i čestiti, pošteni i ljubazni. Ukrcao sam se s njima i brod je isplovio iz luke, a mi smo se unaprijed radovali dobroj i srećnoj plovidbi.

Tako smo plovili od mora do mora, od ostrva do ostrva, od grada do grada. Gdje god bismo pristali, razgledali smo sve nove zemlje i gradove, a uz to smo uspješno trgovali, uvijek u dobrom raspoloženju i veselju. No, kada smo jednog dana plovili razbješnjelim morem, dok su nas pomamni talasi i vjetar zanosili tamo-amo, počeo je kapetan, koji je bio na osmatračnici, da se udara po glavi čupajući bradu i cijepajući odijelo. Brzo je izdao naredbu da se jedra saviju i baci sidro. Mi upitasmo: »Kapetane, šta se desilo?«, a on odgovori: »Putnici, neka vam je Alah na pomoći! Vjetar gospodari brodom, skrenuo ga je s pravog puta i bacio ga, na našu nesreću, do ovog ostrva pred nama. Na njemu žive kosmata čudovišta. Zato se ovo ostrvo i zove Majmunsko ostrvo i još se niko sa njega živ nije vratio. Moje srce sluti da ćemo ovdje svi stradati«.

Tek što je kapetan ovo rekao, stigoše već majmuni i opkoliše brod sa svih strana. Kao roj skakavaca vrvjeli su po kopnu i palubi. Uplašili smo se da će nas poklati i nismo se usudili da ijednog od njih udarimo, ubijemo ili otjeramo, jer ih je bilo užasno mnogo. Naša hrabrost prema njihovom silnom broju nije značila mnogo. Tako smo stajali bespomoćni iako smo se bojali da će nas potpuno opljačkati. Bile su to najružnije životinje koje smo ikada vidjeli. Obrasli u crnu dlaku po licu i tijelu, izgledali su strašno, a niko nije razumio ni riječi od onoga što su govorili. Inače se oni boje ljudi, te životinje žutih očiju, crnog lica i sićušnog tijela, jer nijedna nije viša od četiri pedlja. Tada su se popeli na brodske jarbole, razvili jedra i pregrizli brodske jedeke. Tako se brod otkinuo i vjetar ga je zanio ka stjenovitoj obali ostrva. Kada se nasukao na obalu, pohvatali su sve trgovce i putnike i stjerali ih na ostrvo, a oni otisnuše nekako brod od obale i tako nam ga oteše sa svim što se tamo nalazilo.

Uskoro je brod nestao s vidika, a mi nismo znali kuda je otplovio. Kada smo se našli sami na ostrvu, počeli smo da se hranimo voćem i biljem i da pijemo vodu sa izvora. Jednog dana ugledali smo nasred ostrva nešto

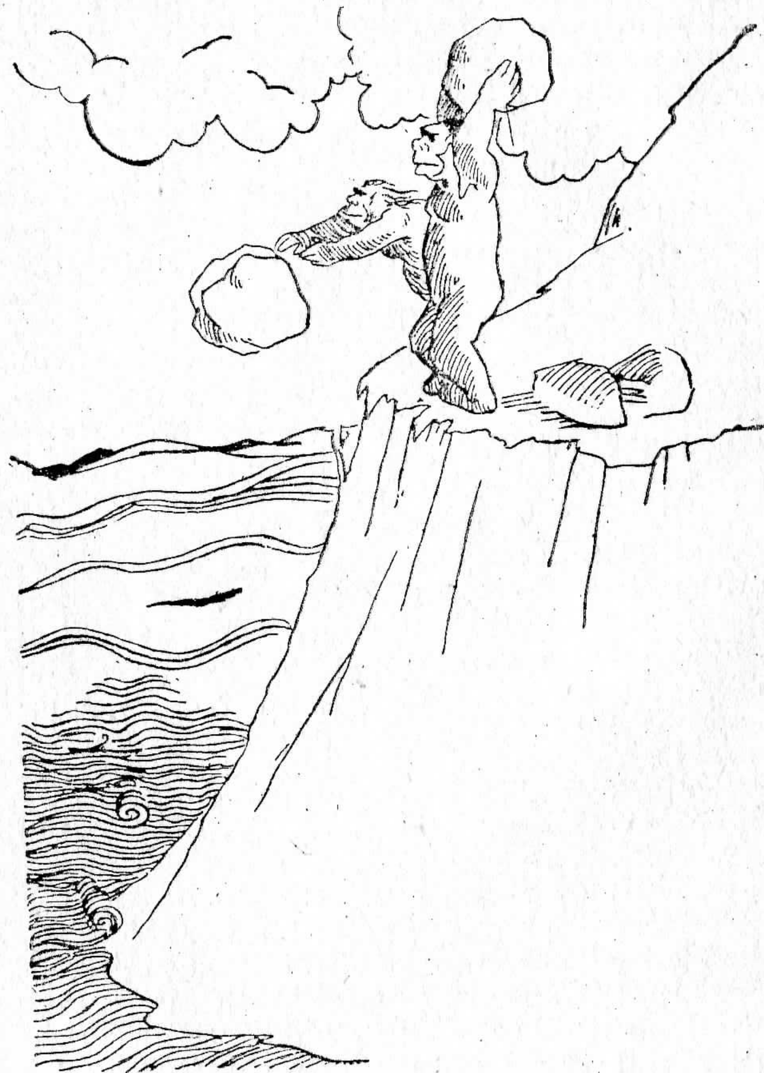
što je ličilo na kuću. Brzo smo otrčali tamo i vidjeli jednu tvrđavu s velikim stubovima i visokim zidinama. Imala je dvokrilna vrata od ebanovine, koja su bila širom otvorena. Ušli smo unutra i našli se u prostranom dvorištu koje je bilo slično velikom, širokom trgu. Unaokolo su bila mnoga vrata, a na drugom kraju, naspram dvokrilnih vrata, stajala je široka i visoka klupa. Na jednom kraju bila je mangala, iznad nje je visilo razno posuđe, na tlu su bile čitave gomile kostiju, ali nigdje nije bilo žive duše. To nas je sve veoma začudilo i zabrinulo. Ipak smo malo posjedjeli u dvorištu, a onda smo zaspali i spavali od jutra do sunčevog zalaska. Najednom se zatrese zemlja pod nama, a u vazduhu se začu grmljavina i sa vrha zidina tvrđave siđe k nama ogromno crno čudovište, visoko kao palma. Imalo je oči koje su plamtjele kao žeravica, zube kao kljove divljeg vepra, usta kao otvor bunara, usne kao u kamile i opuštene do grudi, uši kao u slona — do ramena, a nokti kao kandže u ptice grabljivice. Kada ugledasmo ovo čudovište, prođe nas jeza od glave do pete i od straha i užasa gotovo se obeznanismo. Div sjede malo na klupu, onda ustade, priđe i iz čitave grupe putnika i trgovaca zgrabi mene. Podiže me svojom šapom uvis, pipajući me i okrećući me na sve strane, dok sam ja u njegovoj šaci izgledao kao mali zalogaj. Pipao me neprekidno kao mesar ovcu koju hoće da zakolje, no videći da sam mršav i tanak i da na meni nema nimalo mesa, ispusti me iz svoje šake i ščepa jednog drugog putnika. I njega je okretao, prevrtao i pipao, kao što je i sa mnom radio, a onda ga je pustio. Tako je pipao i okretao redom jednog za drugim dok nije najzad došao do kapetana broda. To je bio krupan, debeo, jak čovjek, širokih ramena. I pošto ga je ščepao kao mesar životinju koju hoće da kolje, ispekao ga je nad vatrom i pojeo. Onda je opet malo posjedio na klupi, pa se ispružio i zaspao. U snu je hrkao i krkljao

kao životinja kada je kolju. Spavao je sve do zore ne budeći se, a onda se podiže i ode. Kada smo bili sigurni da je otišao, počesmo da razgovaramo i da jadikujemo nad svojom sudbinom. Tako smo govorili: »Kamo sreće da smo se udavili u moru, ili da su nas poklali majmuni. To bi ipak bilo bolje nego da nas ovdje žive peku na žaru, jer je to zaista najstrašnija smrt. Ovdje ćemo bijedno svršiti svoj život, a niko na svijetu to neće saznati. Odavde više ne možemo pobjeći«. Na to izađosmo iz tvrđave da potražimo mjesto gdje bismo se sakrili i nekako spasli ove strahote. Smrt nam više nije izgledala strašna, samo da nas ne peku na žaru. Međutim, nismo našli nikakvo sklonište jer je već bilo veče i tako se prestravljeni vratismo u tvrđavu. Tek što smo posjedali, zatrese se opet zemlja pod nama i crni džin se opet pojavi; prišao nam je i poče opet jednog po jednog da okreće i opipava kao i prvi put dok nije naišao na jednog koji mu se svidio. Ščepao ga je i ispekao na žaru kao što je uradio i prethodnog dana sa kapetanom. Pošto ga je pojeo, zaspao je na onoj istoj klupi. Cijele noći je spavao i krkljao kao životinja koju kolju. Kada je svanulo, digao se, otišao svojim putem, a nas ostavio kao i ranije. Onda se mi okupismo i počesmo da se dogovaramo šta da radimo: »Bolje je da se bacimo u more i podavimo nego da ovdje dočekamo smrt pekući se na ražnju. To je ipak najstrašnija smrt«. Onda jedan predloži: »Čujte moje riječi! Izmislićemo lukavstvo kako ćemo ubiti to čudovište, povratiti svoje spokojstvo i mir, i prestati da se plašimo njegovog nasilja i ovih grozota«. Na to sam ja rekao: »Slušajte, braćo, ako treba da ga ubijemo, onda moramo najprije odnijeti na obalu malo ovih dasaka i drva za gorivo da bismo sebi tamo sagradili čamac. Poslužit ćemo se lukavstvom, ubiti ga, pa onda možemo čamcem otploviti kuda god želimo, ili pak ostati ovdje na ovom mjestu dok ne naiđe brod koji bi nas povezao. Ako nam ne pođe za rukom da ga ubijemo, moći ćemo u svakom slučaju da se ukrcamo u čamac i otplovimo. Čak i ako bismo se udavili, bolje je i to nego da budemo poklani i pečeni na žaru. Ako budemo imali sreće, spašćemo se, ili ćemo stradati«.

»Tako je, tvoj plan je dobar«, povikaše svi.

Bili smo, dakle, složni i dali smo se na posao, iznosili daske iz tvrđave i pravili čamac. Kada je čamac bio gotov, privezali smo ga čvrsto za obalu, smjestili u njega malo hrane za put i vratili se u tvrđavu. Tek što se spustila noć, opet se zatresla zemlja pod nama i crni div je došao među nas kao bijesan pas. I opet nas je sve redom okretao i pipao dok najzad opet nije izabrao jednog. Pošto ga je požderao, spavao je na klupi i hrkao gromoglasno. Mi smo se tada digli, izabrali dva velika gvozdena ražnja i držali ih na vreloj vatri dok se nisu usijali i zacrvenjeli kao žeravica. Zatim smo ih podigli, prišli strašnom divu koji je spavao i hrkao, i zaboli mu ih u oči. Div je tako strašno zaurlao da smo svi zadrhtali. Skočio je pomamno s klupe i počeo da nas traži. Mi smo se, međutim, razbježali na sve strane jer smo ga se još uvijek silno plašili iako je bio slijep, i još nismo vjerovali da ćemo se spasti. Div je rukama napipao kapiju i izašao urlajući tako da se zemlja tresla i sve se prolamalo od njegovog urlika. U samrtnom strahu izašli smo i mi iz tvrđave i krenuli prema obali. Uskoro je div stigao sa jednom div-ženom koja je bila još veća i ružnija od njega. Kada ugledasmo diva i pored njega to strašno stvorenje, prepadosmo se još više. Brzo odvezasmo čamac koji smo sagradili, ukrcasmo se i zaplovismo morem. Divovi su nas sa obale gađali ogromnim kamenjem tako vješto da je mnogo mojih saputnika nastradalo. Ostali smo živi samo nas troje, ja i još dvojica.

Vjetar i talasi odnijeli su naš čamac do jednog ostrva. Hodali smo po ostrvu sve do uveče, a kada se spustila

noć, legli smo da spavamo, jadni i očajni. Poslije kratkog vremena probudismo se iz sna i vidjesmo jednu ogromnu zmijurinu, dugu i debelu, kako se smotala u krug, nasrnula na jednog mog druga, progutala ga cijelog i onda otpuzala dalje. Zgrozili smo se i skamenili od užasa žaleći svoga druga, bojeći se za svoj život i jadikujući: »To je zaista čudno! Stalno stižemo sa zla na gore. Taman se spasemo jedne bijede, a eto već druge. Već smo se radovali što smo se spasli onog crnog diva, ali je naša radost kratko trajala. Spasli smo se diva, ali su nam drugovi našli smrt u moru. A kako ćemo se sada spasti ove odvratne zmijurine?« Onda smo ustali i lutali po ostrvu, jeli voće i pili vodu iz potoka, i tako je došlo veče. Tada smo potražili jedno ogromno i visoko drvo, popeli se na njega i smjestili da spavamo. Ja sam se popeo na najvišu granu. Tek što se noć spustila i sve pokrio gusti mrak, već je dopuzala ona zmijurina, obazrela se na sve strane i uvila oko drveta u čijoj smo se krošnji smjestili. Uspuzala se do mog druga i na moje oči ga progutala. Zatim se spustila sa drveta i otpuzala nekuda. Ja sam cijelu noć ostao na drvetu i kada je osvanulo i sunce opet granulo, sišao sam s drveta ni živ ni mrtav. Htio sam da se bacim u more i da se konačno oslobodim svega jada i čemera, ali mi je život ipak bio suviše drag. Da, čovjeku je život drag! Tada sam privezao jednu široku dasku pod noge, po jednu s lijeve i s desne strane, četvrtu za trbuh, a jednu iznad glave. Onda sam legao na zemlju zaštićen daskama sa svih strana. Kada se smrklo, dopuzala je ona zmijurina kao i obično, ugledala me je i približila mi se. No nije me mogla progutati jer sam sa svih strana bio okružen daskama. Onda je stalno puzila oko mene ne mogavši me dohvatiti, dok sam je ja posmatrao sav premro od užasa i straha. Zatim bi se zmija udaljila, pa bi se opet vratila i to se stalno ponavljalo. Svaki put kada bi nasrnula da me pro-

guta, smetale bi joj daske koje sam pričvrstio svuda oko sebe. Od sutona do svanuća neprestano je nasrtala, no kada je svanulo, otišla je konačno svojim putem šišteći ljutito, kako to samo zmija umije. Sada sam ispružio ruku i oslobodio se svoga drvenog kaveza. Bio sam sav izmrcvaren i klonuo, jer me je ovo što sam doživio s tom ogromnom zmijurinom strašno izmučilo.

Krenuo sam dalje i stigao na drugi kraj ostrva. Kada sam bacio pogled po moru, ugledao sam na pučini jedan brod. Sa jednog drveta odlomio sam veliku granu i mahao njome moreplovcima dozivajući ih iz sveg glasa. Kada su me primijetili, odlučiše: »Moramo ipak pogledati šta je to. Možda je to neki čovjek«. Onda su okrenuli brod prema obali i čuli moje dozivanje; uskoro su stigli do mene, uzeli me na brod i počeli da ispituju šta mi se dogodilo. Ispričao sam im šta sam doživio, od početka do kraja. Opisao sam im sve velike opasnosti kroz koje sam prošao. Oni su se silno čudili tome, a onda su mi dali nešto svoga odijela da pokrijem golotinju i donijeli mi jela da se najedem i svježe vode da se napijem. Tako sam se okrijepio i dušu povratio. Potpuno sam se smirio i osjećao kao preporođen. Poslije onog velikog očajanja povratila mi se opet snaga i hrabrost, tako da mi je sve što sam pretrpio izgledalo samo kao san. Imali smo povoljan vjetar i plovili brzo dok nismo stigli do ostrva koje se zvalo Šelahita. Tu kapetan usidri lađu. Kada se brod usidrio u luci, izašli su svi putnici trgovci na kopno da trguju. Tada se kapetan obrati meni: »Čuj, putniče, šta ću ti reći! Ti si siromašan stranac i pričao si nam kakve si strahote proživio. Zato hoću nešto da učinim za tebe što će ti pomoći da se vratiš u svoj zavičaj«. »Biću ti zahvalan dok sam živ«, odgovorio sam.

A kapetan nastavi: »Slušaj, dakle! Nekada je bio na našem brodu putnik koga smo uz put izgubili i više ne

znamo da li je živ ili mrtav, jer nikada o njemu nismo ništa čuli ni doznali. Daću ti sada njegovu robu da je prodaš na ovom ostrvu. Jedan dio toga novca daću ti kao nagradu za tvoj trud i tvoje usluge. Ostatak ćemo sačuvati dok ne budemo stigli u Bagdad. Tamo ćemo se raspitati za porodicu nestalog putnika i predati joj ostatak novca. Reci, hoćeš li ti primiti ovu robu da je prodaješ kao što to rade i ostali trgovci?«

»Čuo sam i poslušaću te, gospodaru moj, jer si bio prema meni dobar i milostiv«. Onda on naredi nosačima i mornarima da istovare onu robu na ostrvo i da mi je predaju.

Brodski pisar upita: »Kapetane, kakva je to roba koju mornari i nosači iznose? Kome trgovcu to pripada i čije ime da zabilježim?«

Kapetan odgovori: »Zapiši ime Sindbada moreplovca, koji je ranije bio na našem brodu i stradao na ostrvu, i o kome nikad više ništa nismo doznali. Želimo da ovaj stranac proda tu robu i da nam donese novac. Jedan dio toga novca ćemo mu dati kao nagradu za njegov trud pri prodaji, a ostatak ćemo sačuvati dok ne stignemo u Bagdad. Ako pronađemo toga čovjeka, predaćemo sve njemu, a u protivnom daćemo novac njegovoj porodici«.

Pisar odgovori: »Dobro govoriš, kapetane, i pravo je da tako uradiš«.

Kada sam čuo da je kapetan naredio da se roba zapiše na moje ime, pomislio sam: »Alaha mi, ja sam Sindbad moreplovac, i ja sam upravo onaj čovjek koji je nekada kraj ostrva pao u vodu sa ostalim putnicima«. No, strpio sam se dok se svi putnici iskrcaju i iskupe da se porazgovaraju i dogovore o poslovima. Onda sam prišao kapetanu i upitao ga: »Gospodaru, znaš li ko je bio onaj čovjek čiju si mi robu dao da prodajem?«.

Kapetan odgovori: »Ništa pobliže ne znam o njemu, osim da je bio iz grada Bagdada i da se zove Sindbad moreplovac. Kada smo se usidrili kraj jednog ostrva, potopili su nam se tamo ljudi, pa među njima i on. Do danas nikada ništa o njemu nismo čuli«. Onda sam uzbuđeno viknuo: »Kapetane, neka te Alah čuva, znaj da sam ja Sindbad moreplovac! Ja se nisam utopio. Ne! Kada si ti onda kraj onog ostrva usidrio brod i kada su se putnici i trgovci iskrcali na kopno, iskrcao sam se i ja s njima. Imao sam uza se nešto hrane koju sam htio na ostrvu da pojedem i sjeo da se malo odmorim, ali me savladao umor i čvrsto sam zaspao. Kada sam se probudio, više nije bilo ni broda ni ijednog putnika na ostrvu. Ova roba je moja, ove stvari su moje, a svi trgovci koji trguju dragim kamenjem vidjeli su me kada sam bio na dijamantskoj planini i oni mogu posvjedočiti da sam ja Sindbad moreplovac. Pričao sam im kako sam bio kod vas na brodu, kako sam zaspao na onom ostrvu, kako ste me ostavili i kako više nikoga od vas nije bilo kada sam se probudio«.

Kada su trgovci i putnici čuli o čemu govorim, okupili su se oko mene. Neki su povjerovali u moje kazivanje, a neki su me smatrali lažovom. Dok smo tako razgovarali, stupi iznenada jedan od trgovaca koji je čuo da sam spomenuo planinu dijamanata, priđe mi i obrati se ostalima:

»Čujte, ljudi, što ću vam reći. Kada sam ranije pričao o svojim najčudnijim putnim doživljajima, rekao sam vam da smo ja i ostali trgovci bacali zaklane životinje u dolinu dijamanata i da se za moj komad mesa prikačio jedan čovjek i vi onda u tu priču niste povjerovali. Štaviše proglasili ste me za lažova«.

»Tako je«, odgovoriše ostali, »ti si nam pričao o tome, ali mi nismo mogli vjerovati u istinitost te priče«.

Trgovac onda nastavi: »Ovo je taj čovjek koji je tada visio na onom komadu mesa koji sam ja bacio u dolinu.

On mi je poklonio dijamante velike vrijednosti kakvih inače nema. Jeste, tako je! On mi je dao više dijamanata nego što bih izvukao iz doline pomoću zaklane životinje. Putovao sam s njim dok nismo došli u grad Basru. Tu smo se oprostili, pa je on krenuo u svoj grad, a mi smo otišli u svoju zemlju. Ovaj ovdje je taj čovjek. On nam je također rekao da se zove Sindbad moreplovac i ispričao nam da je njegov brod sa svim putnicima otplovio dok je spavao na ostrvu. Sada, kada je ovaj čovjek ovamo stigao, možete se uvjeriti da je moja priča bila istinita. Ova roba ovdje je njegovo vlasništvo. Sada vam je jasno da on govori istinu«.

Kada je kapetan saslušao riječi ovog trgovca, priđe mi bliže posmatrajući me pažljivo. Najzad me upita: »Kako je tvoja roba obilježena?« Ja sam odgovorio: »Moja je roba obilježena tako i tako«. Istovremeno sam ga podsjetio na nešto što se među nama zbilo kada smo krenuli iz Basre prema moru.

Tek onda je povjerovao da sam ja Sindbad moreplovac. Zagrli me, pozdravi i čestita na mom spasenju, rekavši: »Tvoja priča je zaista čudna i tvoji doživljaji su neobični. Neka je slava Alahu što smo se opet našli i što ti mogu vratiti tvoje stvari i tvoju robu«.

Mogao sam da trgujem svojom robom kako sam htio i zaradio sam mnogo na tom putu. Tako smo trgovali po ostrvima i konačno došli u zemlju Indiju. I tu smo prodavali i kupovali raznu robu. U tom moru sam vidio mnogo čudnovatih stvari, da ih ne mogu ni nabrojati. Između ostalog vidio sam ribu sličnu kravi, a zatim drugu ribu sličnu magarcu. Vidio sam pticu koja izlazi iz morske školjke, polaže jaja na morskoj površini, tamo leže mladunce i nikada sa mora ne dolijeće na kopno. Najzad smo poslije dugih obilazaka ostrva zaplovili prema zavičaju. Vrijeme nas je dobro služilo i vjetar je bio povoljan

sve dok nismo uplovili u luku Basre. Tamo sam proveo nekoliko dana, a onda sam krenuo u Bagdad. Stigao sam u svoju ulicu, ušao u kuću i pozdravio svoje ukućane, prijatelje i drugove. Bio sam zadovoljan što sam se srećno vratio i ponovno vidio svoju zemlju, svoj narod, svoj rodni grad i svoju kuću. Razdijelio sam darove i poklone, obukao mnogu siročad i udovice i okupio svoje drugove i prijatelje. Onda smo se gostili i častili, svirali i pjevali i zabavljali se. U prijatnom društvu, gozbama i veselju zaboravio sam uskoro sve nevolje i strahote koje sam preživio. Na tom putovanju sam stekao nebrojena i neprocjenjiva blaga. Ispričao sam vam, dakle, čudne doživljaje sa svoga trećeg putovanja. Sutra opet dođite k meni da čujete priču o mome četvrtom putovanju, koje je čudnije od svih ranijih putovanja!

Potom je Sindbad moreplovac, kao i obično, naredio da se Sindbadu nosaču da stotinu dukata. Onda je naredio da se iznesu jela i đakonije i svi su večerali čudeći se još uvijek i razgovarajući o tim čudnim doživljajima. Poslije večere svako je otišao svojim putem. Uzevši svoj novac, i Sindbad nosač krenu kući, još uvijek se čudeći priči koju je čuo od Sindbada moreplovca. Noć je proveo kod svoje kuće, a kada je svanulo i sunce sinulo, ustao je, očitao jutarnju molitvu i krenuo u kuću Sindbada moreplovca. Kada je tamo ušao i pozdravio domaćina, ovaj mu je ljubazno otpozdravio i posadio ga kraj sebe. Pošto su se okupili drugi gosti, iznesena su razna jela i pića i poslastice, pa su se gosti i častili i onda Sindbad moreplovac poče da priča:

ČETVRTO PUTOVANJE SINDBADA MOREPLOVCA

Kao što vam je već poznato, braćo, vrativši se u grad Bagdad ostao sam tu sa svojom porodicom, prijateljima i drugovima. Živio sam u izobilju, zadovoljstvu i sreći i zaboravio sve što sam ranije preko glave preturio. Sav sam se predao tom slatkom životu, pjesmi i svirci i u društvu svojih prijatelja i drugova provodio najljepši život koji se može zamisliti. Pa ipak me ponovo nešto gonilo da krenem u daleki svijet i opet sam poželio da se nađem u tuđem kraju, da trgujem i zarađujem. Čim sam se na to odlučio, nakupovao sam skupocjene robe da njome trgujem u dalekim zemljama i naredio da se sve to spakuje u velike bale, kojih je bilo više nego obično. Onda sam krenuo iz Bagdada u Basru, utovario svoju robu na jedan brod i našao se tu sa ljudima koji su bili najbogatiji u gradu.

Napustili smo luku i naš brod je plovio beskrajnim morem preko nemirnih talasa. Uz povoljan vjetar, dugo smo tako jedrili dan i noć, od ostrva do ostrva, od mora do mora, dok se najzad jednog dana nije podigla strašna bura. Kapetan je naredio da se bace sidra i zaustavi brod nasred pučine bojeći se da ćemo u buri potonuti. I dok smo u toj nevolji razmišljali šta će biti s nama, dunuo je iznenada strašan vjetar, pocijepao jedra u paramparčad i bacio i ljude i svu robu u more. Tako sam i ja sa ostalima pao u vodu. Plivao sam pola dana unaokolo i kada

sam mislio da je već gotovo sa mnom, ugledao sam na površini vode jednu dasku. Popeh se na nju, a tako su uradili i još neki trgovci. Kada je brod potonuo i kada smo se nas nekolicina uhvatili za dasku, plovili smo dalje veslajući nogama, a povoljan vjetar i talasi su nam pomagali.

Tako smo plovili dan i noć. Sljedećeg dana u zoru podigla se bura i more je počelo da bjesni. Snažan vjetar visoko je dizao talase, koji su nas najzad odbacili na jedno ostrvo. Bili smo polumrtvi od uzbuđenja i napora, hladnoće i gladi, straha i žeđi. Ipak smo pošli da razgledamo ostrvo i tu nađosmo raznog voća koje smo jeli da bismo povratili snagu i održali život. Noć smo proveli na obali ostrva. Kada je svanulo i sunce opet sinulo, ustali smo i hodali unaokolo. Tako smo iznenada ugledali kako se u daljini bijeli neka kuća. Uputili smo se u tom pravcu, stigli do kuće i zaustavili se pred vratima. Tek što smo stigli, izjurila je iz kuće gomila golih ljudi. Nisu progovorili ni riječi, već su nas zgrabili i odvukli pred svog kralja. Kralj nam je samo dao znak da sjednemo. Pošto smo posjedali, iznijeli su nam neko neobično jelo koje u svome životu još nikada nismo vidjeli. Kao da sam nešto predosjećao, nisam htio ništa da okusim, iako su svi moji drugovi jeli. Samo tome mogu da zahvalim što sam ostao u životu. Pošto su se moji drugovi najeli, izgubili su pamet, sasvim promijenili izgled, počeli su da se ponašaju kao ludaci. Potom su divljaci iznijeli kokosovo ulje, dali im da piju i trljali ih njime. Samo što su popili ovo ulje, moji drugovi su iskolačili oči i ponovno počeli da jedu i to mnogo proždrljivije nego što su inače jeli. Veoma sam se zabrinuo za njih i bilo mi ih je vrlo žao. Istovremeno su me spopale zle slutnje i uplašio sam se i za svoj život. Posmatrao sam sada te ljude malo bolje i vidio da su to divljaci, a kralj njihovog grada bio je zao duh. Ovi divljaci su dovodili svome kralju svakog stranca koji bi došao u njihovu zemlju i koga su sreli ili vidjeli u dolini ili na putu. Onda bi ga ponudili ovim neobičnim jelom i trljali kokosovim uljem. Od toga bi mu se stomak proširio toliko da je mogao mnogo da pojede, a razum bi mu se pomutio tako da više nije mogao da misli i on bi postao pravi ludak. Poslije bi mu davali sve više onog jela i onog ulja dok se ne bi dobro ugojio, a onda bi ga zaklali i iznijeli kao poslasticu svome kralju. Ovi divljaci su bili ljudožderi i jeli su ljudsko meso. Kada sam ovo vidio, strašno sam se zgrozio i spopao me samrtni strah za sebe i moje drugove. Moji drugovi, doduše, nisu sada više znali šta se sa njima događa jer im je um bio pomućen. Predali su ih na čuvanje jednom divljaku koji ih je svaki dan gonio na pašu kao kakvu stoku.

Od straha i gladi toliko sam smršao i osušio se da je od mene ostala sama kost i koža. Kada su me divljaci ovakvog vidjeli, ostavili su me na miru i sasvim zaboravili. Niko od njih nije više mislio na mene i nisam im ni na um padao, tako da sam se jednog dana poslužio lukavstvom i pobjegao. Trčao sam kao bez duše da bih otišao što dalje od tog strašnog mjesta. Tada ugledah jednog pastira koji je sjedio na jednoj stijeni usred mora. Kada sam ga malo bolje pogledao, vidio sam da je to onaj mladić koji je vodio moje drugove na pašu, a uz njih i mnoge druge zarobljenike. Ovaj mladić me je primijetio i pošto je znao da sam sačuvao razum i da nisam poludio kao moji drugovi, izdaleka mi je dao znak s rukom upozoravajući me: »Vrati se! I onda idi nadesno, tako ćeš stići do velikog glavnog puta!« Ja sam se vratio kao što mi je on rukom pokazao, našao sam put malo udesno i onda tim putem krenuo dalje. Podugo sam išao tim putem, čas sam trčao, čas išao laganije da bih se odmorio, i tako sam radio sve dotle dok mi sa vidika nije potpuno iščezao mladić koji mi je pokazao put. Više ga nisam vidio niti su mene mogli

više vidjeti. Sunce je zalazilo i smrkavalo se, te sam sjeo da se odmorim. Želio sam da malo odspavam, ali mi te noći od straha, gladi i umora san nije dolazio na oči. Kada je bilo oko ponoći, ustao sam i nastavio put po ostrvu dok nije svanulo. Kada je svanulo i sunce rasulo svoje zlatne zrake po brdima i dolinama, počeo sam da jedem bilje i voće koje sam našao, jer sam bio gladan i žedan. Jeo sam dok se nisam zasitio i prikupio malo snage. Onda sam ponovno krenuo dalje i nastavio ovaj put ostrvom. Hodao sam tako cijeli dan i noć hraneći se uz put voćem kad god bih osjetio glad. Tako je trajalo sedam dana i sedam noći. Kada je svanulo osmo jutro, ugledao sam kako se u daljini nešto kreće. Krenuh u tom pravcu i stigoh tamo tek poslije sunčevog zalaska. Dok sam prilazio tom mjestu, od straha sam zadrhtao strepeći da me opet ne snađe neko zlo. No kada sam bolje pogledao, vidio sam da je to grupa ljudi koji su brali biber. Prišao sam im bliže i kada su me ugledali, pritrčaše mi, opkoliše i upitaše: »Ko si ti i odakle dolaziš?« Odgovorio sam im: »Čujte, ljudi, ja sam bijedan stranac«, i onda sam ispričao sve što me je snašlo i kroz kakve sam sve opasnosti i strahote prošao.

Onda oni rekoše: »To je vrlo čudnovato! Ali kako si mogao da pobjegneš od tih ljudoždera kojih je toliko mnogo na ovom ostrvu, jer od njih još niko nije uspio da pobjegne?« Onda sam im ispričao što mi se desilo, kako su uhvatili moje drugove i davali im neko čudno jelo koje ja nisam htio da jedem. Čestitali su mi što sam se spasao, i ponovo se čudili mojim doživljajima. Onda su me zamolili da ostanem kod njih, donijeli mi ukusno jelo i ja sam jeo jer sam bio gladan. Pošto sam se kod njih tako malo okrijepio, odvezli su me svojim čamcem do ostrva na kome su oni živjeli. Tamo me odmah odvedoše svome kralju. Pošto sam ga pozdravio, primio me je s počastima i pitao ko sam i odakle sam. Tada mu rekoh sve o sebi i svojim

doživljajima od onog dana kada sam krenuo iz Basre pa dok nisam stigao k njemu. Kralj je s velikim čuđenjem slušao moju priču o mojim doživljajima, a i svi ostali koji su se nalazili u njegovoj dvorani. Onda me je kralj posadio pored sebe i naredio da se iznesu jela. Tako sam jeo i pio koliko sam mogao, onda oprao ruke i zahvalio se kralju na njegovoj dobroti. Najzad sam izašao u grad da ga malo razgledam. Vidio sam da je lijep, sa mnogo stanovnika, mnogo trgova, pun svakakve robe, kupaca i prodavaca. Radovao sam se što sam stigao u ovaj grad u kome mi je bilo dobro. Sprijateljio sam se s mještanima i kod kralja sam bio u većoj milosti nego mnogi od njegovih velikaša.

Tu sam vidio da svi ljudi, bogati i siromašni, jašu prekrasne konje, plemenite pasmine, ali nijedan konj nije imao sedla. To me je začudilo i upitao sam kralja: »Milostivi gospodaru, zašto nemaš sedla? Udobnije i lakše se jaše na sedlu«.

Kralj me onda upita: »Pa šta je to sedlo? Takvu stvar nikada u svom životu nismo vidjeli, a kamoli upotrebljavali pri jahanju«. Na to sam mu odgovorio: »Ako mi dozvoliš da ti napravim sedlo, možeš pokušati da jašeš u njemu da bi se uvjerio koliko vrijedi«.

»Pa dobro, napravi jedno sedlo«, odgovori kralj, a ja ga zamolih da mi da nešto drveta. Kralj odmah naredi da mi se da sve što mi je potrebno. Pozvao sam vještog drvodjelju i pokazao mu kako će napraviti sedlo. Potom sam uzeo vunu, napunio sedlo i presvukao ga kožom. Onda sam napravio uzde i kolan, i najzad uzeo jednog kovača i naučio ga kako će napraviti uzengije. Naposljetku sam ukrasio sedlo svilenim resama. Kada je sve bilo gotovo, doveo sam najljepšeg kraljevog konja, namjestio sedlo, privezao uzengije, stavio uzde i odveo ga kralju. Kada je vidio konja sa sedlom, bio je veoma zadovoljan i zahvalio mi je,

a tek kada ga je uzjahao, njegovom veselju nije bilo kraja. Kao nagradu za moj trud, dao mi je skupocjeni poklon. I njegov vezir me je zamolio da i njemu napravim sedlo. Odazvao sam se molbi i napravio i njemu takvo sedlo. Sada su došli i ostali velikaši i dostojanstvenici i svi su htjeli da imaju sedlo, pa sam i njima ispunio želju. Naučio sam, dakle, drvodjelju kako će napraviti postolje za sedlo, kovača kako se kuju uzengije, te smo tako zajedno pravili sedla i uzengije i prodavali ih velikašima i dostojanstvenicima. Zaradio sam mnogo novaca i svi su me veoma poštivali i voljeli. Eto, tako sam uživao veliki ugled kod kralja i njegovih dvorana, kod bogatih i uglednih iz cijelog kraljevstva.

Jednoga dana sam tako sjedio kod kralja srećan i zadovoljan i on mi iznenada reče: »Čuj, prijatelju, ti uživaš veliki ugled kod nas i smatramo te kao svoga. Ne možemo više bez tebe i ne možemo ni da zamislimo da bi mogao da napustiš naš grad. Zato tražim od tebe nešto i ti me bez pogovora moraš poslušati«.

Na to odgovorih: »Šta je to, o kralju, što od mene zahtijevaš? Uvijek ću ispuniti tvoje želje jer si ti prema meni bio dobar, susretljiv i milostiv. Srećan sam što si me primio za svog slugu!«

Onda kralj nastavi: »Htio bih da te ovdje oženim lijepom, pametnom, ljupkom ženom, uz to bogatom i koja se svima sviđa, kako bi zauvijek ostao kod nas. Onda ćeš stanovati u mom dvoru. Nemoj mi protivrječiti i učini mi po volji!« Kada sam to čuo, ćutao sam zbunjen. A on upita: »Zašto mi ne odgovoriš, o sinko?« Tada odgovorih: »Gospodaru, o najveći vladaru našeg vremena, tvoja želja za mene je zapovijest«.

Onda kralj odmah pozva kadiju i svjedoke i oženi me veoma lijepom i ljupkom djevojkom, ugledna roda, koja je bila vrlo bogata. Pošto se tako oženih, pokloni mi kralj

veliku, lijepu kuću i uz to mi dade mnoge sluge i veliku platu. Tako sam živio u sreći i izobilju zaboravivši sve patnje i nevolje koje sam ranije podnosio. Pa ipak sam mislio na svoj zavičaj i govorio: »Kada budem krenuo kući, povešću i svoju ženu«. No čovjek ne zna šta mu je suđeno i od sudbine ne može pobjeći. Volio sam svoju ženu svim srcem svojim a i ona mene. Živjeli smo srećno i zadovoljno dugo vremena, sve dok jednog dana nije umrla žena jednog mog susjeda. Pošto mi je to bio dobar prijatelj, otišao sam k njemu da ga tješim zbog tog velikog gubitka. Zatekao sam ga u dubokoj žalosti. Bio je van sebe od tuge i bola. Izrazio sam mu saučešće i pokušao da ga tješim govoreći: »Ne tuguj toliko za svojom ženom, život je još pred tobom, naći ćeš opet dobru ženu i zaboravićeš svoju tugu«.

No moj je prijatelj briznuo u plač jadikujući: »Dragi moj prijatelju, kako mogu naći drugu ženu i kako se mogu opet oženiti kada ću živjeti još samo jedan jedini dan?« Ja mu onda rekoh: »Budi pametan, prijatelju moj, i ne sluti zlo. Ti si još uvijek zdrav i snažan!« No on nastavi opet: »Prijatelju, da si mi živ i zdrav! Sutra ćeš me izgubiti i nikada me više nećeš vidjeti«.

»Kako je to moguće?« upitao sam ga i on mi onda objasni: »Danas će sahraniti moju ženu, a i mene će s njom položiti u isti grob. U našoj zemlji je običaj da se muž živ pokopa sa umrlom ženom, a isto tako i žena se živa sahranjuje sa umrlim mužem da poslije smrti jednog ne bi ono drugo uživalo«.

»Pa to je strašan običaj koji niko ne može trpjeti«, povikah zaprepašćen.

Dok smo tako razgovarali, došli su mnogi ljudi da izjave saučešće ovom jadnom čovjeku zbog ženine smrti i njegove zle sudbine. Onda su opremili leš po svom običaju, donijeli nosila i ponijeli pokojnicu, a muž je pošao

sa njima. Povorka je izašla iz grada i stigla do jednog brda kraj morske obale. Tamo su podigli velik kamen ispod koga je bio otvor dubok kao bunar, i spustili su leš unutra. Zatim su priveli muža, vezali mu uže oko grudi, spustili ga u tu pećinu, te s njim krčag svježe vode i sedam hljebova za hranu. Pošto ga spustiše, on odveza konopac, a oni ga izvukoše. Tada ponovo namjestiše veliki kamen na otvor pećine i svako ode svojim putem, a moga prijatelja ostaviše dolje u pećini, kraj njegove mrtve žene. Kada sam to vidio, pomislih: »Ova smrt je još gora i strašnija od onih kojima sam ranije gledao u oči«.

Odmah sam otišao kralju i rekao mu: »Gospodaru, kako je to moguće da u vašoj zemlji sahranjuju žive ljude s mrtvima?«

Kralj mi odgovori: »Eto, u našoj zemlji je običaj da se žena sahranjuje s mužem ako on prvi umre, a isto tako i muž sa svojom umrlom ženom, tako da se ni poslije smrti ne bi odvajali. Ovaj običaj potiče još od naših davnih predaka«.

Ja ga opet upitah: »O najveći kralju našeg doba, ako nekom strancu, kao što sam to na primjer ja, umre ovdje žena, da li biste s njim uradili ono isto kao što ste sada učinili s mojim prijateljem?«

»Da« odgovori kralj, »sahranili bismo ga sa njegovom ženom. Prošao bi kao i svaki drugi u ovoj zemlji«.

Kada sam iz njegovih usta čuo ove riječi, bio sam van sebe od straha za svoj život. Hodao sam kao lud i živio u vječitom strahu da mi žena ne umre, jer bi onda i mene živog sahranili. Onda sam se ipak tješio pomislivši: »Niko ne zna kada će umrijeti i ko je kada na redu«. Nastojao sam da odagnam crne misli i brigu.

No nije prošlo mnogo vremena, a moja žena se razboljela i poslije nekoliko dana je umrla. U mojoj kući su se iskupili mnogi ljudi iz grada da bi tješili mene i ženinu

porodicu. Čak je i sam kralj došao da mi izjavi saučešće zbog smrti moje žene, jer je to kod njih bio običaj. Onda su doveli jednu ženu da okupa mrtvaca, i pošto je to bilo gotovo, obukli su pokojnici najljepše haljine i stavili joj nakit, ogrlice i drago kamenje. Kada su je onda tako obučenu položili na nosila i odnijeli do one stijene, skinuli su kamen sa otvora pećine i položili je u nju. Tada su mi prišli svi prijatelji i rođaci moje žene da bi se sa mnom oprostili. A ja sam vikao: »Ja sam stranac i ne moram se držati vaših običaja«. Čuli su dobro što govorim, ali se na to nisu osvrtali, već su me ščepali i vezali i pored moga opiranja. Po običaju spustiše sa mnom u grobnicu sedam hljebova i vrč svježe vode. Tako sam se našao u pećini pod stijenom. Onda su mi doviknuli: »Odveži uže!« ali to nisam htio da učinim, pa su i uže bacili za mnom u pećinu. Potom su opet stavili veliki kamen na otvor grobnice i otišli svojim putem.

Kada su me tako spustili sa mojom mrtvom ženom u pećinu, zatvorili otvor i otišli svojim putem, obazreo sam se unaokolo i vidio još mnogo leševa. Sada sam korio sebe zbog svega što sam učinio. Pomislio sam: »Zaslužio si sve to što ti se desilo i što će te još snaći«. Od sada više nisam znao kada je dan i kada je noć, i jeo sam tek toliko da održim život. Jeo sam onda kada više nisam mogao da podnosim glad, a pio samo onda kada je žeđ bila nepodnošljiva, jer sam se bojao da ću brzo potrošiti hljeb i vodu što su mi ih dali. Kakvo li je prokletstvo bilo da sam se baš u ovom gradu oženio. Svaki put kada bih se spasao ili umakao jednom zlu, nailazio sam na još gore. Ovakva smrt je zaista užasna smrt! Kamo sreće da sam se udavio u moru ili nestao u planinama. To bi svakako bilo bolje nego da ovdje ovako bijedno okončam svoj život. Tako sam stalno sebi prebacivao dok sam ležao na kostima mrtvaca. Priželjkivao sam smrt, ali uzaman, ona nije dolazila. I tako je to išlo dok ne bih ogladnio ili dok me žeđ ne bi počela da mori. Onda bih se podigao, napipao hljeb, pojeo bih malo i uz to popio koji gutljaj vode. Najzad sam ustao i počeo da hodam po pećini. Vidio sam da je bila vrlo prostrana i da se račvala u manje hodnike. Onda sam napravio ležaj u jednom udubljenju i tamo sam obično spavao. Hljeba i vode imao sam sve manje, i uskoro je ostalo sasvim malo iako sam samo jednom dnevno uzimao zalogaj hljeba i gutljaj vode, a kasnije čak i samo jednom u dva dana. Bojao sam se da će mi nestati hljeba i vode prije nego što smrt dođe po mene. Tako sam se mučio, sjedio i razmišljao šta da radim kada mi nestane hrane. Naposljetku, dok sam jednog dana ležao i spavao, iznenada sam se probudio jer sam u jednom kraju pećine čuo neko grebanje. Htio sam da vidim šta je to, pa sam se podigao i privukao do onog mjesta odakle je dolazio šum. No čim me to nepoznato biće primijetilo, pobjeglo je što je moglo brže. To je bila neka mala životinja. Pošao sam za njom do kraja pećine i onda sam iznenada ugledao tračak svjetla koji se čas nazirao, čas iščezavao. Čim sam ugledao tu svjetlost, pošao sam u tom pravcu i što sam se više približavao utoliko je svjetlost bila jasnija i jača. Sada sam bio siguran da je u stijeni neka pukotina koja vodi napolje. Pomislio sam: »Mora biti da je ovo neki drugi ulaz u pećinu«. Tada sam malo razmišljao o tome i dok sam išao u pravcu odakle je svjetlo dolazilo, ukazao se otvor na drugoj strani pećine koji su bile napravile divlje životinje. Kada sam to vidio, bio sam presrećan, srce mi je zaigralo od radosti i opet mi se vratila želja za životom.

Kada sam uspio da izađem kroz ovu pukotinu, našao sam se na jednoj visokoj stijeni kraj morske obale. Na jednoj strani je ležao grad, a na drugoj se prostiralo more; niko iz grada se nije mogao popeti na tu strmu stijenu. Bio sam neobično srećan i srce mi je igralo od radosti.

Onda sam se kroz pukotinu ponovo vratio u pećinu i uzeo preostali hljeb i vodu. Uzeo sam i jedno odijelo i obukao ga. Pokupio sam mnogo ogrlica, dragog kamenja, zlatnih narukvica i raznih dragocjenosti od srebra i zlata. Natrpao sam sve to u džepove i izašao ponovno kroz pukotinu na stijenu. Onda sam sjedio na morskoj obali i čekao neki brod koji će me povesti i spasti. Potrajalo je dosta dugo dok mi se nije ispunila ova želja.

Konačno sam jednog dana ipak ugledao brod koji je plovio ustalasanim i zapjenušenim morem. Uzeo sam jednu bijelu maramu i zavezao je za štap. Mahao sam njome ljudima na brodu trčeći obalom tamo-amo dok me nisu ugledali na stijeni. Brod je zaplovio prema obali i kada su čuli moje dovikivanje, poslali su po mene čamac sa nekoliko mornara. Kada je čamac prišao sasvim blizu, doviknuli su mi: »Ko si ti i kako si došao na ovu stijenu na kojoj nikad u životu nismo vidjeli čovjeka?«

Odgovorih: »Ja sam trgovac. Brod kojim sam putovao potonuo je, a ja sam se sa svojim stvarima spasao na jednoj dasci. Uspio sam da se ovdje iskrcam i uz mnogo teškog truda, zahvaljujući svojoj spretnosti i snazi, sačuvao i svoje stvari«.

Onda me primiše u svoj čamac, utovariše i stvari koje sam ponio iz pećine, zaveslaše prema brodu i tu me odmah odvedoše kapetanu. Kapetan broda me je upitao: »Čovječe, kako si stigao na ovo mjesto? Pa to je vrlo visoka stijena, a iza nje leži grad. Cijelog svog života sam plovio morem i prolazio uvijek svojim brodom pored ove stijene, ali na njoj još nikad nisam vidio drugo osim zvjeri i ptica.

Na to sam odgovorio kapetanu: »Ja sam trgovac! Vozio sam se jednim velikim brodom, ali on je pretrpio brodolom i ja sam pao u more sa svim svojim stvarima, svim onim tkaninama i robom koju ovdje vidiš. Uspio sam ipak da ih natovarim na jednu dasku sa broda, a onda

su mi sreća i moja spretnost pomogli da dođem do ove stijene i da se na nju popnem. Tu sam stalno čekao neće li naići neki brod da me primi i dalje poveze. Nisam htio da pričam kapetanu šta sam doživio tamo u gradu i u onoj pećini, jer sam se bojao da je na brodu, možda, neko iz ovog grada. Od sveg blaga izdvojio sam razne dragocjenosti za kapetana broda i rekao mu: »Gospodaru, zahvaljujući tebi spasao sam se sa ove stijene; primi ovo kao dar u znak iskrene zahvalnosti za dobročinstvo koji si mi ukazao«. Kapetan ne htjede da primi moj dar, već mi reče: »Kada na morskoj obali ili negdje na ostrvu naiđemo na brodolomnika, mi ga spasavamo, dajemo mu da jede i pije, a ako nema odijela, još ga i obučemo. Kada onda stignemo u neku sigurnu luku, iskrcamo ga i na rastanku mu dajemo još i neki poklon. Takav zakon vlada kod nas pomoraca. To tako treba i mora da bude, i nikada za to ne tražimo niti primamo nagradu«. Zahvalio sam mu još jednom i poželio mu dug život. Onda smo plovili dalje od ostrva do ostrva, od mora do mora, i bio sam uvjeren da sam se zauvijek oslobodio patnji i radovao se što sam spasao život.

Ali, kad god bih se sjetio kako sam sjedio u onoj grobnici kraj svoje mrtve žene, sav bih pretrnuo od straha i užasa.

Sretno stigosmo u grad Basru. Iskrcah se i pošto sam se tu zadržao nekoliko dana, stigoh konačno opet u grad Bagdad. Odmah se uputih u svoju ulicu i stigoh svojoj kući. Pozdravio sam se sa porodicom i prijateljima raspitujući se za njihovo zdravlje i kako su živjeli dok sam bio na putu. Svi su bili srećni što sam se vratio u zavičaj i poželjeli mi dobrodošlicu. Onda smjestih svu robu koju sam donio u svoja spremišta, razdijelih darove i poklone i obukoh mnoge udovice i siročad. Tako sam živio zadovoljan i srećan kako to samo čovjek može poželjeti, a

moju sreću i zadovoljstvo podijeliše sa mnom moji prijatelji i rođaci uz gozbe, priču, svirku i pjesmu.

Eto takva sam čuda doživio na svom četvrtom putovanju. A sada, brate Sindbade, ostani kod mene na večeri i primi od mene uobičajeni dar! Kada ujutro opet dođeš, pričaću ti o doživljajima i čudima sa moga petog putovanja. Na tom putovanju sam doživio još mnogo veća čuda negoli na mojim ranijim putovanjima«.

Onda je Sindbad moreplovac naredio da mu donesu stotinu dukata i da postave trpezu. Pošto su gosti večerali, krenuli su svojim kućama čudeći se priči koju su čuli, jer je ona bila još uzbudljivija od onih ranijih. Zadovoljan i veseo oprosti se i Sindbad nosač i ode kući. Kada je svanulo i sunce obasjalo svijet svojim sjajem, ustao je Sindbad nosač, izgovorio molitvu i odmah krenuo u kuću Sindbada moreplovca da mu poželi dobro jutro. Domaćin ga primi ljubazno i posadi ga kraj sebe. Kada su stigli i ostali gosti, jelo se i pilo, častilo i gostilo, pjevalo i veselilo. a onda je Sindbad moreplovac počeo svoju novu priču:

PETO PUTOVANJE SINDBADA MOREPLOVCA

Kao što znate, braćo, kada sam se sa četvrtog putovanja vratio u zemlju, nastavih opet bezbrižno da živim provodeći dane u radosti, sreći i zadovoljstvu. U toj prevelikoj sreći, izobilju i veselju zaboravio sam sve što me je ranije zadesilo, sve što sam doživio i pretrpio. Ali me onda opet obuze nemir i javi se želja za putovanjem u daleki svijet. Htio sam opet da vidim daleke zemlje i ostrva, da upoznam nove ljude. Kada sam donio konačnu odluku, nakupovao sam mnogo robe i pripremio se kako treba za daleku plovidbu morem. I pošto je sve bilo spremno, napustio sam Bagdad. Stigoh u Basru i dok sam tamo šetao i hodao po pristaništu, vidio sam jedan veliki lijepi brod koji mi se odmah svidio. Sva brodska oprema bila je nova i ja odlučih da odmah kupim ovaj brod. Najmio sam kapetana i mornare, podijelio dužnosti svojim slugama i robovima i naredio da se utovare moje stvari. Onda su stigli mnogi trgovci i zamolili me da ih primim na svoj brod, plativši mi unaprijed za vožnju i utovar robe. Zaplovili smo sretni i veseli nadajući se bogatoj zaradi i sretnom povratku u zavičaj.

Plovili smo od ostrva do ostrva, od mora do mora, razgledali mnoga ostrva i gradove, i uz put smo trgovali. Tako smo neko vrijeme putovali i najzad stigli do jednog velikog pustog ostrva. Tu nije bilo ni žive duše, ostrvo

je ležalo pusto i nenaseljeno i na njemu se vidjela samo jedna velika kupola. Nekolicina se iskrcala da bi pogledali ovu kupolu. I gle, to je bilo veliko jaje ptice rok. No trgovci koji su pošli da pogledaju ovu čudnu građevinu, počeše da je gađaju kamenicama jer nisu znali da je to jaje ptice rok. Tako razbiše jaje i iz njega poteče silna voda, a u njemu se ukaza veliko mladunče. Putnici ga izvukoše iz jajeta, zaklaše i donesoše meso na brod. Ja sam, međutim, bio ostao na brodu ne sluteći šta oni tamo na ostrvu rade. Onda mi iznenada jedan od tih putnika doviknu: »Dođi da vidiš jaje koje smo smatrali kupolom neke zgrade!« Pošao sam odmah tamo i zatekao trgovce kako i dalje razbijaju jaje. Upozorio sam ih da to ne čine, i rekao: »Ne činite to, inače će ptica rok doletjeti, razoriti naš brod i upropastiti nas!« Ali oni nisu htjeli da me slušaju, i dok su još razbijali jaje, nešto odjednom zakloni sunce i dan se pretvori u noć. Nešto kao veliki oblak prekrilo je cijelo nebo nad nama. Pogledasmo u nebo da bismo vidjeli šta se to isprijèčilo između nas i sunca. I gle čuda! Jedno krilo ptice rok zaklonilo je potpuno sunce, tako da je zavladala tama. Kada se ptica rok približila i vidjela da je njeno jaje razbijeno, počela je strašno da krešti. To je bio mužjak, a onda je uskoro došla i ženka, pa su oboje počeli da kruže nad brodom krešteći sve jače, tako da je ovo kreštanje odzvanjalo kao najjača grmljavina. Doviknuh kapetanu i mornarima: »Otisnite brod, spasavajmo se od propasti!« Trgovci pojuriše na brod, a kapetan ga odveza što je mogao brže, i tako se otisnusmo od ostrva. Kada je ptica rok to vidjela, odletjela je i izgubila se za časak, dok je brod plovio najvećom brzinom, jer smo htjeli da izmaknemo iz domašaja ovih dviju ptica. Ali one su se opet ubrzo pojavile i približavale se sve više, a svaka je u kandžama držala ogroman kamen. Najprije je mužjak bacio kamen, ali kapetan brzo okrenu brod u stranu, tako

da stijena pade pored samog broda. Tresnula je takvom silinom u more da su talasi visoko podigli naš brod, a onda ga opet tako duboko povukli u vodu da smo mogli vidjeti čak i morsko dno. Jest, drugovi moji, tako je strašan bio taj udar! Zatim je i ženka pustila stijenu koju je nosila. Ta stijena je bila nešto manja od one prve, ali je na našu nesreću pogodila zadnji dio broda i smrvila ga, i naše se kormilo razletjelo u paramparčad, a u vodu je palo sve što se na brodu nalazilo. Počeo sam se grčevito boriti za svoj spas, jer je život ipak tako sladak, i srećom se dočepah jedne daske sa broda. Uhvatih se za nju, popeh se i počeh nogama da veslam. Povoljan vjetar i talasi su mi pri tome pomagali. Pošto je brod potonuo u blizini jednog ostrva, poslužila me sreća i talasi su me izbacili pravo na to kopno. Na kopno sam stigao ni živ ni mrtav, jer sam bio sav iznuren od umora, patnji, gladi, žeđi i svega što sam pretrpio. Legao sam na obalu i ležao neko vrijeme dok nisam malo došao k sebi i smirio se. Onda sam hodao po ostrvu i vidio da je bilo slično rajskom vrtu. Drveće je bilo prepuno zrelog voća, potočići su žuborili i ptice pjevale. Cijelo ostrvo je bilo prepuno svakovrsnog drveća, plodova i cvijeća. Počeo sam da jedem voće dok se nisam najeo, i pio sam vodu sa izvora dok nisam utolio žeđ. Sjedio sam tako u toj krasoti sve dok sunce nije zašlo i pao mrak. Još uvijek sam bio mrtav umoran jer su me užasni strah i veliki umor potpuno iscrpli. Bio sam sam samcit na tom nenastanjenom ostrvu i tako sam zaspao i spavao do ujutru.

Kada je svanulo, ustao sam i pošao opet po ostrvu. Iznenada ugledah kraj jednog potoka nekog starca dostojanstvenog izgleda u odjeći od lišća. Pomislih: »Možda je i ovaj starac brodolomnik kao i ja, pa je stigao ovamo pošto je brod nastradao. Prišao sam mu i pozdravio ga. On mi uzvrati pozdrav klimnuvši samo glavom, ali ne

progovori ni riječi. Onda ga ja upitah: »Zašto, stari, ovdje sjediš?« No on je samo klimao glavom, uzdisao i rukom dao znak da ga podignem na svoja ramena i da ga prenesem na drugu stranu potoka. Pomislih: »Učiniću mu po volji i odnijeti ga onamo kuda želi«. Priđoh mu, podigoh ga na ramena i odnesoh na ono mjesto koje mi je pokazao. Onda mu rekoh: »Siđi sada polako!« No on nije sišao sa mojih ramena, već je obavio noge oko moga vrata i kada pogledah njegove noge, vidjeh da mu je koža gruba i crna kao u bivola. Uplaših se i htjedoh da ga zbacim s ramena. No on još čvršće stisnu noge oko moga vrata i poče da me davi tako da mi se smrklo pred očima. Onesvijestio sam se i pao kao mrtav na zemlju. Onda on poče da me udara nogama po leđima i ramenima. To me je tako strašno boljelo da sam opet ustao iako je on još uvijek sjedio na mojim ramenima. Tada mi dade rukom znak da ga odnesem pod drveće sa najboljim voćem. No kako sam ja oklijevao, poče još jače da me udara nogama! Stalno mi je pokazivao rukom mjesto do koga je htio da dođe, i ja sam morao dalje da ga nosim. Ako bih malo zastao ili usporio hod, udarao me i tako sam, u stvari, bio njegov zarobljenik. Ni dan ni noć nije htio da siđe s mojih ramena, a kada bi htio da spava, još čvršće bi me stisnuo oko vrata. Čim bi se probudio, ponovo bi počeo da me udara i da me tjera dalje i ja nisam smio da se opirem jer me je još jače tukao. Sada sam samom sebi prebacivao što sam se sažalio na njega i podigao ga na svoja pleća. Tako je to išlo dalje i ja sam bio živi mučenik. Onda pomislih: »Ja sam tome starcu učinio dobro djelo, a on mi to vraća samo zlim«. U tim trenucima sam želio da umrem i prizivao sam smrt jer više nisam mogao da podnosim takve napore i patnje.

No sve je to bilo uzalud. Još neko vrijeme sam morao to da podnosim, dok jednog dana nisam donio starca do

mjesta gdje je raslo mnogo tikava. Tu sam našao jednu veliku, suhu tikvu, zasjekao je s vrha, izdubio i odnio je do čokota vinove loze. Napunio sam je sokom od grožđa, pa zatvorio otvor i stavio tikvu na sunce. Pošto je nekoliko dana stajala na suncu, sok se pretvorio u jako vino. Počeo sam svakog dana pomalo da pijem da bih lakše mogao da izdržim sve ove patnje. I svaki put, kada bih se malo ponapio vina, stekao bih novu snagu. No jednog dana, kada me starac ugleda kako pijem, upita me jednim znakom šta je to. Odgovorio sam mu: »To je nešto dobro što srcu daje snagu i oživljava duh«. Pošto je vino malo djelovalo na mene, zapljeskao sam rukama i počeo da pjevam, da se veselim, da igram i poskakujem držeći ga na ramenima. Kada je starac vidio kako sam veseo, tražio je i on da pije. Pošto sam ga se bojao, pružio sam mu tikvu, a on nadušak popi preostalo vino i baci tikvu. Vino ga je opilo i on poče da se klati i veseli na mojim ramenima. Konačno ga je vino sasvim savladalo, ruke i noge su mu omlitavile, te je sav nemoćan klonuo na moja ramena. Čim sam se uvjerio da je pijan i da više ne vlada sobom, dohvatio sam njegove noge, skinuo ih sa svoga vrata i zbacio ga na zemlju. Još uvijek nisam mogao da vjerujem da sam se oslobodio ove sotone i spasao bijede. Bojeći se da bi se mogao otrijezniti i napakostiti mi, dovukao sam veliki kamen, prišao mu dok je spavao i udario ga jako po glavi. Sada je bio mrtav i vrag ga je odnio. Pošto mi je ovaj strašni teret pao sa srca, hodao sam opet po ostrvu i stigao na ono mjesto na obali gdje sam i ranije bio. Morao sam još podugo tu da ostanem jedući voće i pijući vodu sa izvora, ali sam stalno motrio neće li naići kakav brod.

Tako sam jednog dana, kao obično, sjedio na obali i razmišljao o svojoj sudbini i svemu što sam doživio, sumnjajući da će me poslužiti sreća da se jednog dana vratim

u zavičaj i opet budem kraj svoje porodice i prijatelja. I upravo u taj čas iznenada se na zapjenušanom moru pojavi jedan brod ploveći pravo prema ostrvu i tu se usidri. Putnici su se iskrcali i ja sam im prišao, a oni se okupiše oko mene raspitujući se šta mi se desilo i kako sam dospio na ovo ostrvo. Ispričao sam im šta sam doživio i oni su s najvećim čuđenjem slušali moje kazivanje. Onda mi rekoše: »Onaj starac koji je bio na tvojim ramenima u stvari je poznato čudovište. Još niko koga se on dočepao nije iznio živu glavu sa ovog ostrva. Ti si prvi kome je to pošlo za rukom«. Onda su mi donijeli jela i pića da se okrijepim. Dali su mi također i odijelo da se obučem i pokrijem svoju golotinju. Primili su me na svoj brod i onda smo plovili dan i noć dok nismo stigli do jednog grada čije su se kuće nadnosile nad samo more. To je bio Majmun-grad, jer su brda oko njega bila puna majmuna. Kada bi se spustila noć, onda bi svi ljudi koji su živjeli u ovom gradu izlazili na gradsku kapiju, ukrcavali se u čamce i brodove i provodili noć na vodi jer su se bojali da će ih majmuni noću napasti. Tu sam se iskrcao i dok sam hodao i razgledao grad, brod je otplovio iz luke. Pokajao sam se što sam sišao s lađe i sjetio se svega onoga što sam već ranije u dva maha doživio s majmunima. Sav ojađen i zabrinut sjeo sam i gorko zaplakao. Tada mi priđe jedan čovjek iz ovoga grada i upita me: »Dragi brate, ti si sigurno stranac u ovoj zemlji?« »Da«, odgovorih, »ja sam stranac i u velikoj sam nevolji. Stigao sam ovamo jednim brodom koji je u ovoj luci pristao. Iskrcao sam se da bih razgledao grad, ali kada sam se vratio u luku, broda više nije bilo«.

Čovjek mi onda reče: »Pođi s nama i ukrcaj se u naš čamac, jer ako noću ostaneš u gradu, gotovo je s tobom, majmuni će ti doći glave«.

»U redu, poslušaću te«, odgovorih i ukrcah se s ostalima u čamac. Čamac se otisnuo i plovio morem dok se

nije udaljio od obale otprilike jednu milju. Tu smo prospavali ovu noć. Kada je svanulo, vratili smo se brodovima u grad i svako je krenuo za svojim poslom. Tako su radili ovi ljudi svake noći. Ako bi pak neko od njih uveče ostao u gradu, majmuni bi ga napali i ubili. Danju su majmuni napuštali grad, povlačili se u brda i tamo se hranili plodovima, a noću bi opet sišli u grad. Ovaj grad leži u najudaljenijem dijelu kontinenta i sada ću vam ispričati najčudnije što sam tu doživio. Jedan od mještana s kojim sam noćivao u čamcu upita me jednog dana: »Dragi stranče, znaš li ti, možda, neki zanat i umiješ li nešto da radiš?« »Ne, dragi brate«, odgovorio sam, »nemam nikakvog zanata, niti sam majstor u nekom poslu. Ja sam trgovac i imao sam mnogo novaca i veliko imanje, pa i svoj vlastiti brod pun svakakve robe i različitog blaga. No taj brod je pretrpio brodolom na moru i potonuo sa svim što se na njemu nalazilo. Mene je poslužila sreća, te se nisam utopio. Dočepao sam se jedne daske na koju sam se popeo i ploveći na njoj uspio sam da se spasem«.

Tada mi čovjek dade jednu vreću i reče mi: »Uzmi ovu vreću i napuni je kamenčićima kojih ima svuda unaokolo. Onda kreni iz grada sa ljudima s kojima ću te upoznati i zamoliti ih da ti budu na pomoći. Radi sve ono što i oni rade! Možda ćeš tako zaraditi nešto novaca, što će ti pomoći da jednog dana produžiš putovanje i vratiš se u svoju zemlju«. On me povede i izađosmo van grada. Tamo sam kupio kamenčiće i napunio vreću. Uskoro su stigli iz grada još neki ljudi s kojima me je moj prijatelj upoznao i zamolio ih da me paze i čuvaju govoreći im: »Ovaj čovjek je stranac, povedite ga i pokažite mu šta će raditi kako bi i on nešto zaradio. Time ćete učiniti dobro djelo«.

»Čuli smo tvoje riječi i ispunićemo tvoju želju«, odgovoriše oni, prihvatiše me prijateljski i povedoše sa sobom. Svako je nosio vreću punu šljunka, kao i ja. Išli smo sve dalje dok nismo stigli u jednu prostranu dolinu, gdje je raslo mnogo visokog drveća na koje se niko nije mogao popeti. U toj dolini bilo je mnogo majmuna. Čim nas ugledaše, razbježaše se i uzveraše na drveće. Ljudi počeše da ih gađaju kamenčićima iz svojih vreća, a majmuni su skidali plodove s drveća i njima gađali ljude. Kada sam bolje pogledao plodove kojima su nas majmuni gađali, vidio sam da su to bili kokosovi orasi. Čim sam vidio šta ostali ljudi rade, izabrao sam jedno veliko drvo na kome je bilo mnogo majmuna, približio mu se i počeo kamenčićima da gađam majmune. Oni su brali orahe i gađali me, a ja sam ih skupljao kao što su to i ostali činili. Još prije nego što sam potrošio sve kamenčiće iz svoje vreće, imao sam već veliku gomilu oraha. Kada ljudi završiše svoj posao, prikupiše sve orahe i svaki je ponio koliko je mogao. Još za dana se vratismo u grad. Tamo odmah odoh do svoga prijatelja koji me je upoznao s ovim ljudima i htjedoh da mu dam sve orahe koje sam skupio zahvaljujući mu na njegovoj dobroti. No on mi reče: »Nosi ih i prodaj, a novac koji dobiješ čuvaj jer će ti trebati«. Onda mi dade ključ od jedne odaje u svojoj kući i reče: »U toj sobi možeš čuvati orahe koji ti preostanu. Idi svakog jutra sa ostalim ljudima u dolinu kao što si danas učinio i kada se vratiš u grad proberi slabije orahe i prodaj ih, a novac čuvaj! Bolje orahe, međutim, možeš čuvati u ovoj odaji. Možda ćeš toliko novaca sakupiti da ćeš moći da platiš svoje putovanje u zavičaj«.

Ja mu se zahvalih na ovom savjetu i tako sam nastavio ovaj posao. Svakodnevno sam skupljao kamenčiće u vreću, odlazio sa ostalima van grada i radio što su i oni radili. Ljudi su mi izlazili u susret i prepuštali mi uvijek ono drvo na kome je bilo najviše oraha.

Tako sam s njima proveo dugo vremena i nagomilao veliku zalihu dobrih kokosovih oraha. Mnogo oraha sam i prodavao i zaradio dosta novaca, tako da sam mogao da kupim sve što mi je bilo potrebno.

Tako sam u to vrijeme živio vrlo lijepo i moj ugled u gradu bivao je sve veći. No jednog dana, dok sam stajao na obali, doplovio je jedan veliki brod i pristao u gradskoj luci. Na tom brodu je bilo trgovaca koji su trgovali kokosovim orasima i drugom robom. Odoh odmah svome prijatelju i ispričah mu kako je u našu luku stigao brod i kako bih želio da se na njemu vratim u zavičaj. »Radi kako hoćeš«, odgovori mi on, i ja se pozdravih s njim pošto sam mu zahvalio na njegovoj dobroti i prijateljstvu. Onda sam otišao u luku, našao kapetana broda i pogodio se s njim da primi na brod mene i moju robu. Ukrcao sam odmah svu svoju robu i veliku količinu kokosovih oraha. Još istog dana krenuo je brod iz luke. Tako smo plovili od ostrva do ostrva, od mora do mora. Na svakom ostrvu gdje bismo pristali prodavao sam kokosove orahe ili ih mijenjao za drugu robu. Tako sam zaradio više nego ikada ranije. Ploveći morem prošli smo i pored jednog ostrva na kome su uspijevali cimet i biber. Ljudi su nam sa tog ostrva pričali da se nad svakim grozdom bibera nalazi jedan veliki list koji stvara hlad i štiti ga od kiše. A kada prođe kiša, list se savije i visi pored grozda tako da mu ne zaklanja sunce. Sa tog ostrva sam ponio mnogo bibera i cimeta koje sam dobio u zamjenu za kokosove orahe. Onda smo prošli i kraj ostrva na kome raste mirišljavo drvo, kumarinski aloj, a zatim smo kraj jednog vrlo dugog ostrva plovili pet dana. Tamo raste kineski aloj, koji je još bolji od kumarinskog. Stanovnici na tim ostrvima su prilično zaostali. Stigli smo i do obala gdje se vadi biser. Dao sam gnjurcima nešto kokosovih oraha i rekao im da za moj račun zarone u vodu. Oni su to učinili i iznijeli iz dubine

mnogo velikih i skupocjenih bisera. Onda mi rekoše: »Gospodaru, tebi je sreća zaista naklonjena«. Sav taj biser sam uzeo i ponio na brod.

Srećno smo plovili dalje dok najzad ne stigosmo do grada Basre. Tu sam se iskrcao i zadržao samo kratko vrijeme. Onda nastavih put u Bagdad, stigoh u svoju ulicu i konačno svojoj kući. Tu sam se pozdravio sa svojom porodicom i prijateljima, i oni su mi čestitali na srećnom povratku i poželjeli dobrodošlicu. Pošto sam smjestio svu robu koju sam donio, darovao sam mnoge udovice i siročad i razdijelio poklone srodnicima, prijateljima i drugovima. Ta ja sam na ovom putovanju stekao mnogo više no što sam bio izgubio. U toj sreći i obilju zaboravio sam uskoro sve patnje koje sam pretrpio i živio dalje lijepo i bezbrižno u krugu svoje porodice i svojih prijatelja.

»Čuli ste sva čuda koja sam doživio na svom petom putovanju, a sada da večeramo. Kada sutra opet dođete, pričaću vam o svojim doživljajima na šestom putovanju, a oni su još čudniji od svih ranijih«.

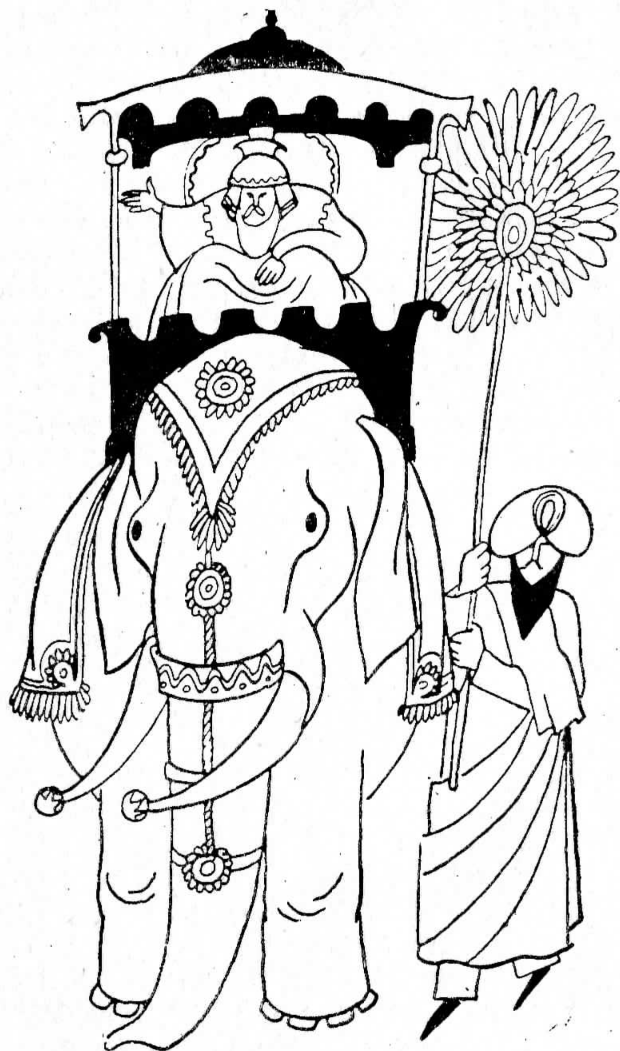
Pošto su gosti večerali, naredio je domaćin, da se Sindbadu nosaču da stotinu dukata. Ovaj ih primi i ode čudeći se i dalje svemu što je čuo. Noć je proveo u svojoj kući, a kada je svanulo, ustao je, izgovorio jutarnju molitvu i krenuo u kuću Sindbada moreplovca. Uđe u kuću i poželi mu dobro jutro. Ovaj ga zamoli da sjedne kraj njega, i tako su razgovarali dok nisu stigli ostali gosti. Pošto su se pozdravili, postavljena je trpeza, pa su jeli i pili, zabavljali se i veselili. Onda je Sindbad moreplovac počeo da priča:

ŠESTO PUTOVANJE SINDBADA MOREPLOVCA

Kao što znate, braćo moja, prijatelji i drugovi, pošto sam se vratio kući sa svog petog putovanja, zaboravio sam brzo sve ono što mi se ranije dogodilo živeći u obilju, zadovoljstvu, pjesmi i šali. Živio sam kako čovjek samo može poželjeti. I tako je to išlo dok se jednog dana, usred te sreće i zadovoljstva, ne pojaviše u mojoj kući neki trgovci koji su se vraćali s nekog putovanja. Sjetio sam se kako sam se i ja nekada, vraćajući se s putovanja, radovao što ću ponovno vidjeti svoju porodicu, drugove i prijatelje. Ponovo me obuze čežnja za putovanjem i želja da trgujem. Kada sam se odlučio da krenem na put, nakupovao sam prekrasnu i skupocjenu robu, kako to i priliči za daleku plovidbu morem. Naredio sam da se sva ta roba ukrca i krenuo s njom iz Bagdada u Basru. Tamo sam našao jedan veliki brod s trgovcima i bogatim ljudima. I ja sam ukrcao svoju robu na taj brod, a onda smo srećno isplovili iz luke Basre. Plovili smo sve dalje od mjesta do mjesta, od grada do grada i upoznali mnoge strane zemlje, a uzgred se svuda bavili trgovinom. Sreća nas je služila, imali smo povoljan vjetar i lijepo vrijeme. No, jednog dana dok smo tako plovili kapetan iznenada na sav glas zakuka, trgnu turban s glave, poče da se udara po licu i da čupa bradu, te od silnog straha i uzbuđenja sruši se na pod. Svi trgovci i putnici se skupiše oko njega i povikaše: »Kapetane, šta se desilo?«

»Znajte, ljudi, da je naš brod skrenuo s puta. Napustili smo more kojim treba da plovimo i stigli u nepoznate vode. Ako nas sreća ne posluži i ne izađemo iz ovog mora, onda smo propali. Neka nam Alah pomogne da se iščupamo iz ove nevolje«. Kapetan je odmah ustao, uspentrao se na jarbol i htio da spusti jedra. Ali snažan vjetar dohvati brod tako da se kormilo razbi o neku visoku stijenu. Onda kapetan siđe s jarbola vičući: »Niko ne može uteći od svoje sudbine. Sada smo propali, nema nam više spasa!« Putnici počeše da kukaju, plaču i da se opraštaju pošto su izgubili svu nadu, vjerujući da im je došao kraj. Ubrzo je cio brod udario o stijenu i raspao se u paramparčad. Sve što je bilo na brodu potonulo je. I trgovci su pali u more, a neki od njih su se i udavili. Neki su, međutim, uspjeli da se uhvate za stijene i da se na njih popnu.

Ja sam bio među onima koje je more izbacilo na jednu stijenu. Vidjeli smo da se nalazimo na velikom ostrvu, na čijoj su obali ležale mnoge brodske olupine i brodski tovari. Bili su to ostaci potonulih brodova koje je more izbacilo na kopno, dok su se putnici podavili. Tu je bilo svega i svačega, da čovjeku pamet stane. Sa stijene sam krenuo na ostrvo i stigao do bistrog potoka koji je izvirao u podnožju brda, a gubio se pod brežuljcima na drugom kraju ostrva. Na dnu ovog potoka spazio sam mnogo dragog kamenja i prekrasnog bisera koga je bilo koliko šljunka, te je dno potoka blještalo i iskrilo se. Na tom ostrvu je bilo i najskupocjenije alojevo drvo, kinesko i kumarinsko. Izviralo je tu i pravo vrelo ćilibara koji se na suncu topio kao vosak i tekao preko kamenja prema morskoj obali. Morska čudovišta su dolazila, gutala ga i nestajala opet u morskim dubinama. Ali ćilibar bi gorio kao vatra u njihovoj utrobi, te bi ga opet izbacivala iz svog ždrijela na morsku obalu. Tamo su ga nalazili putnici i trgovci i trgovali njime. Sirovi ćilibar koji

morske ribe ne progutaju teče obalom i stvrdne se na zemlji. Kada ga sunce zagrije, topi se i cijelom obalom se širi njegov miris. Kada sunce zađe, ponovno se stvrdne. No, do tog mjesta gdje izvire ćilibar ne može stići niko živ, jer ono je sa svih strana okruženo velikim planinama na koje niko ne može da se popne. Tako sam neko vrijeme hodao s drugim putnicima po ostrvu i razgledao sva ta čudesa i divote, zbunjen svim onim što sam vidio i zabrinut zbog svoje sudbine. Na obali smo pronašli nešto hrane i da bi nam što duže trajala, uzimali smo samo jedanput dnevno po koji zalogaj, a kasnije samo u dva dana po jedan zalogaj. Bojali smo se da će nam nestati hrane i da ćemo onda bijedno umrijeti od gladi. Kada bi neko od nas umro, zavili bismo ga u platno koje su talasi izbacili na obalu. Vremenom su mnogi poumirali i ostala nas je samo još nekolicina. Patili smo od bolesti koju smo još na moru dobili i nije potrajalo dugo, pa su poumirali svi — jedan za drugim. Tako sam ostao sasvim sam na ovom dalekom ostrvu i imao još samo malo hrane. Oplakivao sam svoju sudbinu i govorio: »Kamo sreće da sam umro prije svojih drugova, oni bi me bar sahranili!« Pošto sam sahranio sve svoje drugove, dao sam se na posao i iskopao za sebe dubok grob. Pomislio sam: »Kada oslabim sasvim i osjetim da mi se smrt bliži, leći ću u ovaj grob i u njemu umrijeti. Onda će vjetrovi nanijeti pijesak, pokrit me i tako ću biti sahranjen«. Neprestano sam sebi prebacivao što sam bio toliko lud i napustio svoju zemlju i svoj grad i ponovo krenuo u daleki svijet, i to poslije svega što sam doživio na prvom, drugom, trećem, četvrtom i petom putovanju. Na svakom novom putovanju nailazio sam na sve veće opasnosti i doživljavao sve veće strahote, i eto, konačno, sad nemam više nikakve nade da ću spasti svoj život. Kajao sam se što sam stalno polazio na daleka putovanja morem, pogotovu što mi novac uopšte nije bio

potreban. Pa imao sam toliko blaga da ga nisam ni mogao potrošiti. Ni polovinu toga ne bih za cijeli život mogao potrošiti. Bogat, prebogat sam bio. Onda sam došao na misao: »Ovaj potok tu mora ipak da ima izvor i ušće. Možda on negdje protiče i kroz neki nastanjeni kraj?« Zato je najbolje da sebi napravim mali splav, toliki da mogu na njega sjesti, da ga spustim u potok, pa da me struja ponese. Ako nađem put do nekog naselja, biću spasen. A ako taj put ne nađem, umrijeću negdje uz put, a i to je bolje nego ovo.

Jadikujući nad svojom sudbinom latio sam se posla. Donosio sam debla od kineskog i kumarinskog aloja, povezivao ih užadima sa brodskih olupina, odabirao među brodskim daskama one koje su bile iste dužine i polagao ih na debla. Tako sam napravio čvrst i dobar splav, nakupio dragog kamenja i krupnog bisera, lijepog i čistog ćilibara, i sve to smjestio na splav. Naposljetku sam uzeo dvije daske namjesto vesala i otisnuo se niz potok sjećajući se riječi jednog pjesnika: »Napusti mjesto gdje nemaš spokoja, i neka za kućom plače onaj ko ju je sagradio. Naći ćeš utočište i na drugoj strani, a izgubiš li život, niko ga ne povrati. Zato neka te ne plaše tegobe puta, svemu jednom dođe kraj. A kome je suđeno da negdje strada, niko mu tu više neće pomoći. Ne čekaj zato tuđe pomoći, već odluku svaku donesi sam«. I tako sam se na svom splavu vozio niz potok premišljajući šta li će me još sve snaći. Plovio sam sve dalje dok nisam stigao do mjesta na kome se potok gubio ispod stijena. Kada je moj splav ušao pod stijene, našao sam se odjednom u potpunoj tami. Vodena struja nosila je splav sve dublje pod brdo, a prolaz je bio sve uži. Ivice splava počeše da stružu o stijene i ja sam glavom udario o svod, no više nisam imao kuda, nisam se više mogao vratiti. Opet sam sebe prekorijevao zbog svega što sam učinio, i pomislih:

»Ako se ovaj prolaz još više suzi, onda splav više neće moći ni naprijed ni natrag i tako ću sigurno ovdje bijedno završiti život«. Pošto je svod pećine bio sve uži, legao sam potrbuške na splav. Splav je, međutim, plovio sve dalje, a u pećini je bilo tako mračno da nisam znao je li dan ili noć. Užasno sam se bojao da ću ovdje morati umrijeti. Tako je voda nosila moj splav sve dalje ovim podzemnim hodnikom koji se čas širio, čas opet sužavao. No umor me najzad savlada, pa sam pored sveg uzbuđenja zaspao. Ali odjednom se probudih i, gle, opet vidjeh svjetlo dana. Preda mnom se pružala prostrana dolina, splav je bio vezan uz obalu, a oko mene se bilo iskupilo mnogo Indijaca. Čim su vidjeli da sam se probudio, priđoše mi i počeše nešto da govore na svom jeziku. Nisam razumio šta govore i nisam znao da li je sve to san ili java, jer sam još uvijek bio jako zaplašen i uzbuđen. Pošto im nisam ništa odgovorio, prišao mi je jedan od njih i rekao na arapskom: »Odakle si ti, brate? Odakle dolaziš? Zašto si došao ovamo? Kako si dospio u ovaj potok? Kakva zemlja leži iza ove planine? Otuda još niko nikada nije stigao k nama«. A onda ga ja upitah: »A ko ste vi, koja je ovo zemlja?«

On onda odgovori: »Mi smo seljaci i zemljoradnici i došli smo da zalijemo naše njive i naša polja. Kada smo te vidjeli kako spavaš na ovom splavu, zaustavili smo ga i ovdje vezali da bi mogao mirno da spavaš. No, sada nam reci zašto si došao ovamo?«

»Preklinjem te, dragi brate, donesi mi najprije nešto za jelo, jer sam užasno gladan, a onda me pitaj što god hoćeš!«

On odmah otrča i donese mi da jedem. Kada sam utolio glad i malo se okrijepio, povratila mi se snaga i nestalo je straha. Bio sam sav srećan što sam izašao iz onog podzemnog prolaza i stigao do ovih ljudi. Ispričao

sam im sve što sam doživio, i to od početka do kraja, a naročito o onom užasu koji sam preživljavao u tijesnoj pećini. Tada se oni nešto dogovoriše i rekoše: »Moramo ga povesti do našeg kralja da i njemu ispriča svoje doživljaje«. Onda me povedoše, a poniješe i moj splav sa svim dragim kamenjem, biserima i zlatom. Kada stigoše pred kralja, ispričaše mu šta se desilo. Tek tada me kralj pozdravi, poželi mi dobrodošlicu i upita me šta sam doživio. Onda sam mu ispričao sve o sebi i svojim doživljajima od početka do kraja. I pošto je s velikim čuđenjem saslušao moju priču, čestitao mi je na spasenju. Onda sam otišao i donio sa splava mnogo dragog kamenja i bisera, alojeva drveta i sirovog ćilibara, i sve to poklonio kralju. On je to primio sa zahvalnošću, ukazivao mi je sve više časti i dozvolio mi da stanujem u njegovom dvorcu. Družio sam se s velikašima i oni su me veoma poštovali. Stranci koji su dolazili na to ostrvo uvijek su se raspitivali kako je u mom zavičaju, a ja sam im o tome pričao. I ja sam se raspitivao za njihove zemlje, pa su mi oni o tome pričali. Jednog dana upita me kralj kako se živi u mom zavičaju i kako kalif upravlja Bagdadom. Onda sam im ispričao sve što sam znao o kalifu i njegovoj vladavini. On se zadivio mom kazivanju, pa mi reče: »Kalif je zaista mudar vladar i u znak poštovanja i divljenja htio bih po tebi da mu pošaljem jedan poklon«.

»Čujem tvoje riječi i ispuniću tvoju želju, vladaru! Ja ću mu predati poklon i reći mu da si mu ti iskren prijatelj«. Ostao sam, međutim, podugo na dvoru ovoga kralja uživajući najveću čast. I konačno sam jednog dana, sjedeći tako u dvorcu, doznao da su neki trgovci iz ovog grada opremili jedan brod na kome namjeravaju da otplove u grad Basru. Onda sam pomislio: »Za mene bi bilo najbolje da krenem ovim brodom na put«. Odmah sam požurio do kralja, poljubio ga u ruku i obavijestio ga da

želim da otputujem sa trgovcima koji plove za Basru, jer sam se već zaželio svoje porodice i zavičaja. Kralj mi reče: »Odluči slobodno po svojoj volji! Ako hoćeš da ostaneš kod nas, rado ćemo te zadržati, jer si nam drag«.

»Milostivi vladaru«, rekao sam, »ti me obasipaš tvojom milošću i dobrotom, ali ja čeznem za svojim narodom, zavičajem i rodbinom«.

Kada kralj ovo ču, pozva one trgovce i preporuči im da me čuvaju i paze. Pokloni mi mnoge dragocjenosti i plati za moje putovanje. Zatim mi predade prekrasan poklon i pismo za kalifa Harun al-Rašida u Bagdadu, rekavši: »Predaj ovo kalifu Harun al-Rašidu i pozdravi ga mnogo«.

»Čuo sam, i poslušaću!« odgovorih. A evo šta je kralj napisao kalifu: »Pozdravlja te kralj Indije, pred kojim stoji hiljadu sinova i čiji se dvorac sav blista od dragog kamenja. Šaljem ti mali dar i molim te da ga primiš. Smatram te prijateljem i bratom i gajim prema tebi veliku ljubav. Molim te, odgovori mi. Poklon nije vrijedan tvoje veličine, ali te ja, brate, molim da ga milostivo primiš«. Kralj je kalifu dao pehar od samih rubina, visok jednu stopu, koji je iznutra bio sav obložen skupocjenim biserima. Zatim pokrivač od zmijske kože s krljuštima sjajnim kao zlatnici. Pokrivač je imao tu osobinu da čovjeka koji se njime pokriva štiti od svake bolesti. Uz ove poklone slao je još mnogo mirisnog indijskog alojevog drveta i mnogo mirišljivih začina.

Najzad sam se pozdravio s kraljem i svim svojim prijateljima s kojima sam tu provodio dane. Pošto sam se s ostalim trgovcima ukrcao na brod, isplovili smo iz luke. Sreća nas je služila, imali smo lijepo vrijeme i povoljan vjetar, i tako smo plovili sve dalje, od mora do mora, od ostrva do ostrva, dok najzad stigosmo u Basru. Tu sam se iskrcao i zadržao nekoliko dana i noći da bih se odmo-

rio i pretovario svoju robu. Onda sam krenuo u grad Bagdad, moje mjesto spokoja. Otišao sam odmah u dvor kalifa Harun al-Rašida da bih mu predao pismo i poklone. On odmah uze pismo i pročita ga, a poklonima se mnogo obradova i pročitavši pismo reče mi: »Sindbade, da li je to istina što ovaj kralj u svome pismu kaže?« Ja se poklonih do zemlje i odgovorih: »Premilostivi gospodaru, vidio sam u njegovom carstvu mnogo više nego što on piše. Kada hoće da izađe pred svoj narod, njegov prijesto smještaju na ogromnog slona koji je visok jedanaest lakata. Oko njega slijeva i zdesna stoji čovjek sa zlatnim kopljem u ruci, a iza njega drugi sa zlatnim buzdovanom na čijem se vrhu nalazi ogromni smaragd. Kralja prati hiljadu konjanika obučenih u zlato i svilu. Pred povorkom ide glasnik koji najavljuje njegov dolazak, slaveći ga i uzvikujući: 'Ovo je najmoćniji i najmudriji vladar i njegova slava će vječno trajati'. U toj zemlji nema kadija, jer tamo, svaki čovjek zna šta je dobro, a šta je zlo«.

Kalif je s divljenjem saslušao moje riječi, a onda je uzviknuo: »Kako je moćan taj kralj vidio sam već iz njegovog pisma, ali njegovu pravu veličinu spoznao sam tek iz tvog kazivanja. On je zaista moćan i mudar«.

Onda sam ponio svoje blago i krenuo kući. Odmah je stigla sva rodbina i prijatelji i ja sam im svima dao poklone, a sirotinji sam podijelio milostinju.

Poslije nekog vremena pozvao me je kalif i raspitivao se kako se zove vladar koji mu je poslao poklon i kako se zove njegov grad. Ja sam mu odgovorio: »Ne znam ime toga grada, niti znam put koji onamo vodi. Kada je potonuo brod kojim sam putovao, spasao sam se i stigao na jedno ostrvo. Tamo sam napravio splav, plovio niz jedan potok koji je proticao kroz jedan uski prolaz pod planinom, i tako poslije mnogo muka stigao do toga grada«. Pošto je kalif s čuđenjem saslušao priču o mojim

doživljajima, naredio je hroničarima da to sve zapišu i da se ovi zapisi sačuvaju za pouku svakome ko ih bude pročitao. Onda mi dade bogate poklone. Živio sam sada u Bagdadu isto onako kao i ranije, u sreći i zadovoljstvu. Zaboravio sam potpuno sve što sam doživio i pretrpio. Tako je to, moja braćo, bilo na mom šestom putovanju. Sutra ću vam pričati o svom sedmom putovanju, a ono je i najzanimljivije i najčudnije.

Potom je Sindbad moreplovac naredio da se postavi trpeza, pa su svi gosti s njim večerali. Naredio je da se Sindbadu nosaču preda sto dukata, ovaj ih uze i ode kući. I ostali gosti su se vratili svojim kućama čudeći se još dugo onome što su čuli. Nosač Sindbad proveo je noć u svojoj kući, a kada je svanulo, očita molitvu i ode u kuću Sindbada moreplovca. Pošto su se i svi ostali gosti okupili, poče Sindbad da priča:

SEDMO PUTOVANJE SINDBADA MOREPLOVCA

Kada sam se vratio sa svoga šestoga putovanja, nastavio sam opet, kako vam je poznato, svoj stari život u pjesmi i šali, sreći i izobilju. Bez prestanka, dan i noć, živio sam tako bezbrižno jer sam stekao veliko blago i postao vrlo bogat. Pa ipak se u meni ponovo pojavila želja da plovim dalekim morima i upoznam strane zemlje i steknem nova iskustva. Kada sam donio konačnu odluku, naredio sam da se spakuje skupocjena roba i krenuo iz Bagdada u Basru. Tamo sam našao brod koji je bio spreman za polazak i na koji se već bilo ukrcalo mnogo trgovaca. Pridružio sam im se i uskoro smo vedri i veseli zaplovili u daleki svijet.

U početku nas je služilo lijepo vrijeme i povoljan vjetar sve dok nismo stigli do grada Madinat Sin. Srećni i zadovoljni plovili smo dalje pričajući o putovanju i poslovima, kad odjednom naš brod iznenada zahvati snažan orkan praćen silnom kišom. Pokisli smo do gole kože, a robu smo pokrili pokrivačima i vrećama da ne bi od kiše propala. Kapetan je ustao sa svog mjesta, zasukao rukave i popeo se na jarbol. Pošto je pogledao na sve strane, počeo je da se udara po licu i da čupa bradu. Mi smo ga upitali: »Kapetane, šta ti je?« »Ko zna da li ćemo se spasti iz ove nesreće u koju smo zapali. Oplakujte svoju nesreću i oprostite se jedan s drugim. Silan vjetar je zahvatio naš

brod i bacio nas u najudaljenije more svijeta«, odgovori kapetan.

Onda siđe s katarke, otvori svoj kovčeg i izvadi jednu pamučnu kesu. Iz nje izvadi neki prašak koji je izgledao kao pepeo. Onda ga ovlaži vodom, malo počeka i pomirisa ga. Zatim izvadi iz kovčega jednu malu knjigu, poče da čita i onda nam reče: »Znajte, putnici, ova knjiga kaže da se niko ko dospije u ovaj kraj iz njega više ne vraća, već tu mora da strada. Ovaj kraj pripada »Zemlji Kraljeva« i u njoj se nalazi grob kralja Solomuna. Tu ima ogromnih i strašnih zmija. Svaki put, kada neki brod stigne u ovaj kraj, pojavljuje se iz dubine jedna ogromna riba koja proguta brod i sve što je na njemu«.

Kada smo čuli ove kapetanove riječi, mnogo smo se uplašili. Tek što je završio svoje kazivanje, podiže se iznenada naš brod visoko iz vode, pa onda se opet spusti, zatim začusmo neki strašan glas, sličan grmljavini. Obuze nas smrtni strah i pomislismo da je gotovo s nama. Sada se našem brodu približi riba, velika kao planina, i spopade nas groza. Plakali smo gorko zbog svoje zle sudbine i čekali smrt gledajući tu strašnu ribetinu. Odjednom se pojavi druga riba. Tako ogromno čudovište još nikada u životu nismo vidjeli, pa smo od straha počeli da kukamo opraštajući se jedan s drugim. Ali, gle, odjednom se pojavi treća riba, veća nego one dvije prve. Sada smo već bili van sebe od straha i užasa. Ove tri ribe počeše da kruže oko našeg broda, a treća, najveća, već je razjapila čeljust da bi progutala brod i sve što je na njemu. Ali onda iznenada dunu strašna bura, podiže naš brod i baci ga na jednu veliku stijenu tako da se raspao u paramparčad. Daske su se razletjele, a sva roba i svi putnici i trgovci su pali u vodu.

Skinuo sam sve odijelo, ostao samo u košulji i plivao dok nisam stigao do jedne brodske daske i uhvatio se za

nju. Popeo sam se na nju, a talasi i vjetrovi su me bacali tamo-amo kao neku igračku. Čas su me dizali, čas vukli u dubinu. Bio sam u velikoj nevolji, borio sam se sa talasima, a mučili su me glad i žeđ. Prekorijevao sam sebe što sam krenuo na ovaj put i bez potrebe se izložio patnjama. Govorio sam: »O Sindbade, o moreplovče, nikada se nećeš opametiti. Svaki put zapadneš u nevolju i izlažeš se opasnosti, ali opet krećeš na put po moru. Sada trpi što te je snašlo, jer si to sve zaslužio«. Pošto sam se malo smirio, zakleo sam se da više neću ni pomisliti, a kamoli krenuti na neko novo putovanje. Sjetio sam se kako sam nekada živio mirno i spokojno, srećno i zadovoljno, i od tuge sam zaplakao.

Tako sam plovio dva dana dok nisam prispio do jednog velikog ostrva na kome je raslo mnogo drveća i tekli bistri potoci. Jeo sam voće s drveća i pio vodu s potoka dok se nisam okrijepio. Povratio sam malo snagu i prikupio novu hrabrost, pa krenuh da razgledam ostrvo. Na drugoj strani naišao sam na jednu veliku i brzu rijeku. Sjetih se splava na kome sam nekada plovio, i pomislih: »Sada moram opet napraviti takav splav i možda će mi to pomoći da se spasem. Ako iznesem živu glavu, zaklinjem se da više nikada neću krenuti na put, a ako umrem, odmoriću se konačno od svih patnji i muka«. Odmah sam se dao na posao i počeo da prikupljam drvo za splav. To je bilo skupocjeno sandalovo drvo koje se rijetko nalazi, ali ja to nisam znao. Pošto sam sakupio dosta drveta, ispleo sam užad od puzavica i žilave trave koja je rasla na ovom ostrvu. Tako sam uspio da napravim splav. Onda sjedoh na njega i zaplovih niz rijeku. Plovio sam tri dana i tri noći, a nisam okusio ni zalogaja, samo sam se ponekad napio iz rijeke. Od umora, gladi i straha klatio sam se kao ošamućeno pile. Konačno je moj splav stigao do jedne velike planine ispod koje se rijeka dalje probijala. Htio

sam da zaustavim splav i da se tu iskrcam jer sam se sjetio vožnje kroz tijesni podzemni hodnik na mom prethodnom putovanju. No vodena struja je bila jača od mene, povukla je moj splav i odnijela ga pod ovu planinu. Kad sam to vidio, pomislio sam da je gotovo sa mnom. Ali, poslije kratkog vremena splav je opet izašao na vidjelo dana. Predamnom se prostirala široka dolina, a rijeka se sa planine stropoštavala ogromnom brzinom hučeći kao grmljavina i pjenušajući se. Uhvatio sam se čvrsto za splav bojeći se da bih mogao ispasti, dok su se snažni talasi bacajući ga tamo-amo poigravali mojim splavom. Vodena struja je naglo povukla i moj splav u dolinu, a ja ga nisam mogao zaustaviti niti upraviti prema obali. Konačno sam prispio do jednog velikog i prekrasnog grada.

Kada su ljudi iz ovog grada vidjeli kako voda nosi moj splav, bacili su mrežu i užad i izvukli me na kopno. Bio sam tako iscrpljen od gladi, umora i straha da sam se kao mrtav srušio na zemlju. Dok su se ljudi okupljali oko mene, priđe mi jedan dostojanstveni starac, poželi mi dobrodošlicu i dade mi krasno odijelo da se presvučem. Onda me povede sa sobom kroz gradske ulice i dovede do amama. Tamo mi dade okrepljujuće piće i namaza me mirisnim uljem. Pošto smo izašli iz amama, odvede me svojoj kući i njegovi se ukućani jako obradovaše kada me ugledaše. Onda mi on ponudi počasno mjesto i naredi da mi se iznesu dobra jela. Najeo sam se, i sluge mi donesoše toplu vodu da operem ruke i svilene ubruse da obrišem ruke i usta. Potom je starac naredio da mi se spremi posebna soba u najljepšem dijelu njegove kuće, i naredi svojim slugama i služavkama da me dvore, ispunjavaju moje želje i pobrinu se za sve što mi bude potrebno. Tako sam ostao tri dana u ovoj gostinskoj sobi gdje su me njegovali i služili ukusnim jelima i dobrim pićem dok mi se nije povratila snaga i dok se nisam potpuno smirio. Četvrtog dana uđe starac u moju sobu i reče: »Ti si nas obradovao svojom posjetom, sine moj! Srećni smo što si se spasao. Hoćeš li sada da pođeš sa mnom na obalu, pa onda da siđeš u čaršiju da tamo prodaješ i nešto zaradiš? Možda ćeš sada moći nešto da kupiš i ponovo otpočneš da trguješ«. Poćutao sam malo, pa rekao: »A otkuda mi roba, kako to mislite?« Na to on nastavi: »Ne brini, sinko, i ne razbijaj glavu takvim mislima, već pođi sa mnom u čaršiju. Ako naiđemo na nekoga ko ti za robu ponudi toliko da možeš biti zadovoljan, prihvati ponudu. Ako ti ponuđena cijena ne bude odgovarala, onda ću ja sačuvati tvoju robu u svom spremištu dok ne dođu bolji dani za trgovinu«. Ja sam se malo kolebao, a onda pomislih: »Pa uradi, Sindbade, kako starac kaže! Vidjećeš onda kako on to misli s robom«. Zato mu odgovorih: »Čuo sam tvoje riječi i poslušaću te, dobri starče! Neka te prati sreća! Ja ću uraditi sve što želiš«. Onda sam pošao s njim u čaršiju i vidio da su splav na kome sam došao već bili rastavili. Pošto je bio od skupocjenog, sandalovog drveta, oko njega se bilo okupilo mnogo mušterija. Ubrzo su stigli mnogi trgovci i počeli se nadmetati svojim ponudama. Nudili su sve više dok nisu podigli cijenu na hiljadu dukata. To je bila najveća ponuda. Onda mi se starac obrati riječima: »Eto, sine moj, ovo je danas najveća cijena za tvoju robu. Hoćeš li sada da je prodaš ili ćeš čekati dok ne dođe vrijeme da možeš tražiti i dobiti više. Ako robu ne želiš da prodaš, ja ću ti je smjestiti u moje spremište«.

Na to odgovorih: »Dragi gospodaru, ti odlučuješ, pa radi po svojoj volji!«

Starac nastavi: »Sinko, hoćeš li mi prodati ovo drvo ako ti dam stotinu dukata više nego što su ti ovi trgovci ponudili?«

»Hoću«, odgovorih, »prodaću ga tebi i primam ponudu«.

Starac naredi onda slugama da odnesu drvo u njegovo spremište. Pošto smo se vratili u njegovu kuću, on mi izbroja onaj novac i naredi da mi donesu kesu, stavi novac u nju i zatvori je u jedan kovčežić, a meni dade ključ. Poslije nekoliko dana reče mi: »Sinko, predložiću ti nešto i bilo bi mi drago da prihvatiš moj prijedlog«.

»Kakav je to prijedlog?« On odgovori: »Znaj, ja sam već star čovjek, a nemam sina. Imam, međutim, ćerku mladu, lijepu, ljupku i bogatu. Htio bih da te njome oženim, tako da ostaneš u našoj zemlji. Daću ti sve što imam jer sam star, i ti ćeš uskoro zauzeti moje mjesto«. Ja sam ćutao i nisam mogao odmah da odgovorim. Onda on nastavi: »Sine moj, prihvati ovo što ti predlažem. Želim ti najbolje jer te volim. Bićeš mi rođeni sin, a sve što imam biće tvoje. Ako budeš htio da trguješ i da se vratiš u svoj zavičaj, niko te u tom neće spriječiti. Sve ovo bogatstvo biće ti na raspoloženju, pa sada radi kako hoćeš«.

»Dobri starče«, odgovorio sam mu, »ti si mi kao otac. Mnogo sam propatio i sada više nisam u stanju da sam donesem neku odluku i zato odluči ti kako misliš da je najbolje!«

Onda je starac poslao sluge po kadiju i svjedoke. Kada su ovi došli, vjenčao me je odmah sa svojom kćerkom i priredio nam veliku svadbenu svečanost. Djevojka je bila vrlo lijepa, ljupka i vitkog stasa. Na sebi je imala prekrasne haljine, mnogo nakita, sjajnih ogrlica i narukvica, i sve se blistalo od dragog kamenja i bisera, tako da je bilo milina pogledati je. Kada sam je vidio, veoma mi se dopala i odmah smo se zavoljeli. Živjeli smo dugo vremena srećni i zadovoljni.

Jednoga dana umro je dobri otac moje žene i ja sam postao gospodar svega što je on imao, a njegove sluge su sada slušale samo moju zapovijest. Postao sam najugledniji među trgovcima i niko bez moje dozvole i moga znanja nije smio niti htio nešto da uradi. Kada sam pobliže upoznao ljude i običaje u ovom gradu, saznao sam da se svakog mjeseca o uštapu muškarci pretvaraju u ptice. Onda im izrastu krila i oni lete nebu pod oblake, a u gradu ostaju samo žene i djeca. Ja poželjeh da i ja poletim i rekoh sebi: »Zamoliću jednog od njih da i mene povede«. Sljedećeg mjeseca, kada je bio uštap, promijenio se izgled tih ljudi i ja onda priđoh jednom i rekoh mu: »Preklinjem te, povedi i mene da vidim ono što i vi ostali«. Ali mi on odgovori: »To je nemoguće!« No ja sam navaljivao sve dotle dok on nije pristao. Uprti me na leđa i podiže se sa mnom u vazduh. Nikome od porodice, prijatelja i slugu nisam o tome rekao ni riječi i oni nisu znali da sam odletio. Raširivši krila i noseći me na leđima čovjek je letio sve dalje. Letio je sve više i više tako da mi se činilo da ćemo dodirnuti nebo. Tada zadivljen uzviknuh: »Neka je slava Alahu!« Tek što sam to izgovorio, kad iz neba sijevnu munja koja zamalo ne spali sve ljude. Onda se svi spustiše, a mene izbaciše na jednu visoku planinu. Pošto su bili veoma ljuti na mene, odletješe dalje, a mene ostaviše. Sada sam na toj planini bio sasvim sam. Opet sam sebe prekorijevao što sam sve ovo učinio, govoreći: »Svaki put kada se spasem jedne nevolje, zapadnem u drugu još goru od prethodne«. Dok sam tako razmišljao sjedeći na brdu i ne znajući šta da radim, pojaviše se iznenada dva mladića, lijepi kao sjajni mjesec i svaki je držao zlatan štap u ruci. Ja im priđoh pozdravivši ih. Pošto mi odvratiše pozdrav, upitah: »Ko ste i šta ste?« A oni odgovoriše: »Mi smo Alahove sluge«. Onda mi dadoše jedan štap od sjajnog zlata, pa odoše svojim putem i mene ostaviše samog. Onda počeh da hodam po vrhu planine oslanjajući se na ovaj štap i stalno razmišljajući o ovoj dvojici čudnih mladića. Odjednom iz jedne pećine ispuzi ogromna zmi-

jurina držeći u čeljustima jednog čovjeka koga je već napola bila progutala. Taj čovjek povika: »Neka bude srećan zauvijek onaj ko me spase ove nemani!« Ja pritrčah zmiji i počeh da je udaram zlatnim štapom po glavi tako da ona izbaci čovjeka iz svojih čeljusti. Kada sam ovim zlatnim štapom udario zmiju po glavi i ona pustila čovjeka iz čeljusti, on mi priđe i reče: »Pošto si me oslobodio ove strašne zmijurine, nikada te više neću napustiti. Bićeš mi drug na ovoj planini«.

»Dobro došao«, odgovorih, i tako krenusmo dalje planinom dok iznenada ne naiđosmo na grupu ljudi. Pogledao sam ih bolje i, gle, među njima je bio onaj čovjek koji me je nosio na svojim leđima. Ljubazno mu rekoh: »Dragi prijatelju, zašto si sa mnom tako postupio? Čovjek mi mračno odgovori: »Ti si nas gurnuo u nesreću jer si spomenuo Alahovo ime«.

»Ne ljuti se na mene«, dodao sam, »da sam znao šta će se desiti, ne bi rekao ni riječi«.

Onda on pristade da me povede, ali samo pod uslovom da više ne spominjem Alaha dok me on nosi na svojim leđima. Uprti me kao i ranije, poletje sa mnom i tako smo letjeli sve dok me nije donio mojoj kući. Tu mi izađe žena u susret, pozdravi me, čestita mi što sam se srećno vratio i na kraju reče: »Čuvaj se i nemoj više nikada da kreneš u visine sa ovim ljudima. To su đavolja braća i pred njima se ne smije spomenuti Alah«. »Pa da li se tvoj otac družio s njima?« »Moj otac nije bio kao oni, niti je radio što oni rade. Pošto je on umro, smatram da je najbolje da rasprodamo sve što imamo, pokupujemo za taj novac robu i onda da krenemo u tvoj zavičaj. Ne želim da ostanem više u ovom gradu jer više nemam ni oca ni majke«.

Onda sam prodao sav imetak i počeo se raspitivati da li neko putuje u Bagdad, da bi mu se mogao pridružiti. Uskoro sam saznao da neki građani žele da putuju onamo, ali nisu mogli da nađu brod. Zbog toga su kupili građu i sagradili veliku lađu. Sporazumio sam se s njima, platio im unaprijed sve putne troškove i onda sam se sa ženom i svom našom robom ukrcao na brod.

Lađa je napustila luku i plovili smo od ostrva do ostrva, od mora do mora. Imali smo, na sreću, povoljan vjetar i tako stigosmo do grada Basre. No, ovog puta se tu nisam zadržavao, već sam odmah najmio drugi brod, pretovario na njega svu svoju robu i nastavio put do Bagdada. Tamo sam stigao u svoju ulicu, ušao u kuću i pozdravio svoju porodicu, drugove i prijatelje. Robu koju sam donio smjestio sam u svoja spremišta.

Moji srodnici i prijatelji izračunali su da sam na ovom sedmom putovanju proveo dvadeset i sedam godina i bili su izgubili svaku nadu u moj povratak. Kada sam im ispričao šta sam vidio i doživio, veoma su se čudili i čestitali mi što sam se konačno srećno vratio. Tada sam se zakleo da više nikada neću krenuti na put po dalekim zemljama i morima, jer mi je poslije ovog sedmog putovanja bilo zauvijek dosta putovanja. Sada vidiš, imenjače, šta sam sve preživio i kakve sam muke pretrpio. Pa ipak, ni ovo sedmo putovanje nije bilo kraj mojim stradanjima.

Po povratku sa sedmog putovanja pomislio sam: »Sada je zaista dosta putovanja i trgovanja. Dosta sam doživio i proživio i sada hoću da poživim u miru, radosti i zadovoljstvu. Ali, dok sam tako jednog dana sjedio u svojoj kući, zakuca neko na vrata i unutra uđe jedan kalifov rob sa viješću: »Kalif te moli da dođeš k njemu«. Krenuo sam sa glasnikom do kalifa, poljubio tle pred njim i pozdravio ga. Gospodar me lijepo primi, uzvrati pozdrav i reče: »Sindbade, imam jednu molbu, hoćeš li mi je ispuniti?« Poljubio sam ga u ruku i rekao mu: »Gospodaru moj, šta želiš da učinim?« A on nastavi: »Želim da otpu-

tuješ do kralja Cejlona i da mu predaš moje pismo i darove, jer je i on meni pisao i poslao poklone«. Kada ovo čuh, obuze me strah i odgovorih: »Gospodaru moj, ja se već grozim putovanja i kada neko samo spomene putovanje kopnom ili morem, sav se stresem jer me to odmah podsjeti na sve strahote kroz koje sam prošao i sve muke koje sam proživio. Želim da više nikada ne putujem i zakleo sam se da nikada više neću napustiti grad Bagdad«.

Potom sam ispričao kalifu sve što sam doživio i to od početka do kraja. On je slušao moju priču s velikim čuđenjem, a onda reče: »Otkako je svijeta i vijeka, Sindbade, nije se još čulo da je iko doživio tako nešto kao ti. Pravo imaš što ne želiš više da putuješ. Pa ipak, za moju ljubav kreni još samo jednom i odnesi moje poklone i moje pismo kralju Cejlona da bismo mu odužili svoj dug zahvalnosti. Onda se možeš vratiti kući i mirno živjeti«.

»Čuo sam tvoje riječi i ispuniću tvoju zapovijest«, odgovorih mu jer mu nisam mogao odreći poslušnost. Onda mi on dade poklone, pismo i novac za put. Poljubio sam ga u ruku i oprostio se s njim.

Tako sam iz Bagdada krenuo prema moru. Kada sam se ukrcao u brod, plovili smo neprekidno dan i noć dok nismo stigli do Cejlona. Na tom brodu je bilo još mnogo trgovaca. Pošto se brod usidrio u luci, iskrcali smo se i pošli u grad. Ponio sam poklone i pismo i otišao pravo u kraljev dvor. Poljubio sam pod pred njegovim nogama i pozdravio ga, a kralj se veoma iznenadi što me opet vidi, pa uzviknu: »Dobro došao, Sindbade, već sam te mnogo poželio. Neka je hvala Alahu što mi je pružio zadovoljstvo da te opet vidim«. Onda me uze za ruku i posadi kraj sebe neprekidno ponavljajući da je presrećan što me opet vidi na svom dvoru. Onda me upita: »Kako se to desilo, Sindbade, da si opet doputovao k nama?« Ja mu poljubih ruku, zahvalih mu na dobrodošlici i odgovorih: »Gospodaru moj, dolazim ti sa poklonima i pismom moga gospodara, kalifa Harun al-Rašida«. Onda mu predadoh poklone i pismo koje on sa velikim uživanjem pročita. Kao poklon donio sam jednog konja plemenite pasmine sa sedlom ukrašenim zlatom i dragim kamenjem, koji je vrijedio deset hiljada zlatnika, jedno skupocjeno odijelo i mnogo krasnih tkanina i pokrivača iz raznih krajeva Egipta i Grčke. Među poklonima je posebnu dragocjenost predstavljao kristalni pehar na kome je bio naslikan lav, a naspram njega čovjek kako kleči držeći razapet luk i strijelu. U pismu je moćni i nadaleko čuveni vladar Harun al-Rašid slao pozdrave i zaželio sreću ovom vladaru daleke zemlje i zahvalio mu se na pismu i poklonima. Onda me je kralj Cejlona bogato darivao i obasuo svim počastima. Zahvalio sam se na njegovoj dobroti i poželio mu svaku sreću. Poslije nekoliko dana sam ga zamolio da mi dozvoli da krenem kući, a on je na to pristao tek pošto sam ga dugo molio. Tako sam se s njim pozdravio i krenuo iz grada sa još nekim trgovcima i putnicima. Želio sam da odmah krenem pravo u zavičaj, jer me više nije vukla želja za dalekim krajevima.

Plovili smo sve dalje i prolazili pored mnogih ostrva. Jednog dana za vrijeme vožnje opkoliše nas nasred pučine čamci u kojima su sjedjeli ljudi slični đavolima, naoružani mačevima, bodežima, strijelama i lukovima i obučeni u ratnička odijela. Oni jurnuše na nas i raniše ili ubiše svakoga ko bi im se protivio. Zaplijenili su naš brod sa svim što je na njemu bilo i onda su nas odveli na jedno ostrvo i tamo prodali kao najjeftinije roblje. Mene je kupio jedan bogat čovjek i odveo svojoj kući. Dao mi je da jedem i pijem, obukao me i postupao sa mnom sasvim ljudski. Tako sam se malo smirio i došao k sebi. Jednog dana me gospodar upita: »Razumiješ li se ti u kakav posao?«

mi jasno da je to njihovo groblje. Odmah sam krenuo na put i išao dan i noć dok nisam sav klonuo i iscrpen stigao do kuće svoga gospodara. On se obradova kad me vidje i reče: »Bio sam mnogo žalostan zbog tebe, jer kada sam otišao u šumu i vidio ono oboreno drvo, vjerovao sam da su te slonovi ubili. Sada mi ispričaj šta ti se sve desilo«. Onda sam mu pričao šta sam doživio, a on se čudio i radovao. Odmah me je upitao: »Možeš li naći to mjesto gdje te slon ostavio?« Čim ja odgovorih: »Da, gospodaru«, uze me sa sobom na slona i onda smo jahali sve dok nismo stigli do onog mjesta. Kada moj gospodar ugleda one silne kljove, kliknu od radosti, natovari što je mogao više i krenusmo natrag kući. Onda mi odade svako priznanje i reče mi: »Sine moj, ti si mi pokazao put do velikog blaga. To ću ti bogato uzvratiti. Više nisi moj rob i od danas si slobodan! Slonovi su mnogim našim ljudima već došli glave, jer ih ubijamo zbog njihovih kljova. Tebe je sreća poslužila, učinio si nam veliku uslugu pokazavši nam put do groblja slonova!«

Na to ja rekoh: »Gospodaru moj, neka te sreća prati svuda i na svakom mjestu i molim te da mi samo još dozvoliš da se vratim u svoj zavičaj«.

»Dozvoljavam ti da se vratiš svojoj kući«, reče mi gospodar. »Svake godine dolaze ovamo trgovci iz raznih krajeva svijeta da bi ovdje kupili slonovaču. Uskoro će opet doći i kada oni krenu odavde, poći ćeš s njima u svoj zavičaj. Bogato ću te nagraditi, tako da možeš stići svome domu«.

Poslije nekoliko dana stigli su zaista trgovci sa raznih strana, kao što mi je i rekao. Oni su kupovali, prodavali i mijenjali robu i kada su htjeli da krenu, pozva me gospodar k sebi i reče mi: »Trgovci su spremni za polazak, spremi se i ti i kreni s njima u svoj zavičaj«. Tako se ja spremih da pođem s njima na put. Trgovci su pokupovali mnogo slonovače, utovarili svoju robu i ukrcali se na brod. Gospodar je platio za mene put i sve ostale troškove, a uz to mi je dao i mnogo robe na poklon. Brod se otisnu od obale i tako smo plovili morem od ostrva do ostrva dok se u jednoj luci konačno ne iskrcasmo na kopno. Onda sam pokupovao najljepše poklone i razne stvari koje su mi bile potrebne za dalji put. Kupio sam i jednu kamilu, pa smo jahali kroz pustinju od zemlje do zemlje dok ne dođosmo na put koji vodi u Bagdad. Stigavši u rodni grad, otišao sam do kalifa, pozdravio ga, poljubio mu ruku i ispričao mu šta mi se sve na putu desilo i šta sam doživio. Kalif se mnogo obradovao što sam se spasao i naredio da se moja priča zapiše zlatnim slovima. Onda odoh svojoj kući i nađoh se opet sa svojim srodnicima i prijateljima.

Kada je Sindbad moreplovac završio svoju priču, reče mu Sindbad nosač: »Preklinjem te, ne ljuti se ako sam ti možda učinio nešto nažao, jer vidim da si zaista mnogo prepatio«.

Tako su od tada pa sve do kraja života živjeli kao vjerni prijatelji i drugovi u radosti, sreći i zadovoljstvu.

IZBOR 100 KNJIGA »LASTAVICE«

Ovom edicijom od 100 knjiga naši mladi čitaoci steći će mogućnost da dobiju najbolja djela domaće i strane, savremene i klasične literature za djecu, a isto tako obezbijediti i obaveznu školsku lektiru jer je veliki broj djela štampanih u »Lastavici« ušao u program obavezne lektire srpskohrvatskog jezika.

Izbor 100 knjiga »Lastavice« štampaće se kao komplet u specijalno pripremljenoj biblioteci, a knjige će se moći smjestiti u vitrinu koju pretplatnici dobivaju besplatno te je veoma pogodan za poklone, kao novogodišnji i uopšte kao prigodan dar. Vitrina za smještaj knjiga, koju svaki pretplatnik na IZBOR 100 KNJIGA LASTAVICE dobija besplatno, biće ukras dječijeg kutka u domu i predstavljaće ličnu biblioteku mladog čitaoca.

Pored zanimljivosti, praktičnog formata, tvrdog poveza, lijepe opreme sa višebojnom naslovnom stranom i bogatih ilustracija, izdanja »Lastavice« odlikuju se i veoma pristupačnom cijenom.

Knjige »Lastavice« štampaju se u oba pisma — latinicom i ćirilicom — te na jedinstven način obuhvataju cijelo područje srpskohrvatskog jezika.

1.	D'Ervil:	DJEČAK IZ PEĆINE
2.	Božena Njemcova:	ZLATOKOSA DJEVOJKA
3.	Žil Vern:	20 HILJADA MILJA POD MOREM
4.	Kosta Stepanović:	PRIČE O MALIM PARTIZANIMA
5.	* * *	IZVOR NA KRAJU SVIJETA
6.	Arsen Diklić:	SALAŠ U MALOM RITU
7.	Lazarević, Kostić, Cankar:	NA ČASU ŠKOLSKE LEKTIRE
8.	Gliša Babović:	JAHANJE NA KURJAKU
9.	Jurij Olješa:	TRI DEBELJKA
10.	Arsen Diklić:	NE OKREĆI SE, SINE

11. Eduard Štorh: NASELJE GAVRANOVA
12. B. V. Radičević: DUH LIVADA
13. Branko Ćopić: PRIČE PARTIZANKE
14. Dušan Kostić: SUTJESKA
15. Dušan Kostić: GLUVA PEĆINA
16. * * * INDIJSKE BAJKE
17. Fenimor Kuper: POSLJEDNJI MOHIKANAC
18. Stevan Bulajić: KRILATI KARAVAN
19. Tone Seliškar: MAZGE
20. Tone Seliškar: DJEVOJČICA S JUNAČKIM SRCEM
21. Ludvig Ren: CRNAC NOBI
22. Vladimir Čerkez: SUNCE U DIMU
23. Jovo Kurtović: PRIČE S IZGUBLJENE RIJEKE
24. * * * ALIBABA I 40 RAZBOJNIKA
25. H. Bičer Stou: ČIČA TOMINA KOLIBA
26. Viktor Igo: GAVROŠ
27. Viktor Igo: KOZETA
28. France Bevk: CRNA BRAĆA
29. France Bevk: KNJIGA O TITU
30. France Bevk: PETAR KLEPEC
31. Slavko Janevski: KARAMBA-BARAMBA
32. O. Vasiljev: DIVLJA GORA
33. * * * U SVIJETU SNOVA
34. B. V. Radičević: UČENI MAČAK
35. Branko Ćopić: U SVETU MEDVEDA I LEPTIROVA
36. Tone Seliškar: INDIJANCI I GUSARI
37. Tone Seliškar: JEDRA NA KRAJU SVIJETA
38. Mirko Vujačić: MORSKI JASTREB
39. Đuzepe Fančuli: MODRI ČOVJEČULJAK
40. Dragan Kulidžan: ŠUMA I PAHULJICE
41. Henrik Sjenkjevič: KROZ PUSTINJU I PRAŠUMU
42. Rađard Kipling: KNJIGA O DŽUNGLI
43. R. L. Stivenson: OSTRVO S BLAGOM
44. Džek London: BIJELI OČNJAK
45. Mark Tven: TOM SOJER
46. Mira Alečković: ZBOGOM VELIKA TAJNO
47. Ahmet Hromadžić: PATULJAK VAM PRIČA
48. France Bevk: MALI LUKA I NJEGOV ČVORAK
49. France Bevk: MALI BUNTOVNIK
50. France Bevk: SMIJEH KROZ SUZE
51. France Bevk: DJECA SAMOĆE
52. France Bevk: DJEČJE GODINE
53. Valentin Katajev: SIN PUKA
54. J. J. Zmaj: DOLAZE NAM LASTE
55. Džonantan Svift: GULIVEROVA PUTOVANJA
56. Stevan Raičković: VELIKO DVORIŠTE
57. Josip Pavičić: ŠTA PRIČAJU DAN I NOĆ
58. Anđelka Martić: JEZERO NA PLANINI
59. Josip Pavičić: VRZINO KOLO
60. Milivoj Matošec: TRAGOM BRODSKOG DNEVNIKA
61. Danko Oblak: NA TRAGU
62. Erih Kestner: LETEĆI RAZRED
63. Vladimir Durov: MOJE ŽIVOTINJE
64. Kolodi: PINOKIO
65. B. V. Radičević: PRIČA O ŠALJIVČINI
66. Branko Ćopić: ORLOVI RANO LETE
67. Branko Ćopić: PRIČE ISPOD ZMAJEVIH KRILA
68. Branko Ćopić: DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠE
69. Branko Ćopić: MAGAREĆE GODINE
70. Branko Ćopić: BOSONOGO DJETINJSTVO
71. Dušan Kostić: MODRO BLAGO
72. Stevan Bulajić: IZVIĐAČI VIDRINOG JEZERA
73. Aleksa Mikić: SUNČANA OBALA
74. Danijel Defo: ROBINZON KRUSO
75. Mark Tven: DOŽIVLJAJI HAKLBERI FINA
76. Mirko Petrović: SVIRAČ U DVORIŠTU
77. Švab: PRIČE IZ KLASIČNE STARINE
78. Ahmet Hromadžić: OKAMENJENI VUKOVI
79. Oskar Vajld: SREĆNI PRINC
80. Andersen: BAJKE
81. Vilhelm Hauf: MALI MUK
82. Stevan Bulajić: ZEMLJA BEZ BATINA
83. Tone Seliškar: VELIKA GALA PREDSTAVA
84. Tone Seliškar: DJED SOM
85. Tone Seliškar: DRUŽINA SINJI GALEB
86. Aleksa Mikić: PRIJATELJI IZ SMOGVE
87. Vančo Nikoleski: ČAROBNO SAMARČE
88. Arkadij Gajdar: TIMUR I NJEGOVA ČETA
89. Čarls i Meri Lam: ŠEKSPIROVE PRIČE
90. Hektor Malo: BEZ PORODICE
91. Aleksej Tolstoj: ZLATNI KLJUČIĆ
92. Jan Bžehva: AKADEMIJA PROFESORA KLEKSA
93. * * * BAJKE IZ CIJELOG SVIJETA
94. * * * SINDBAD MOREPLOVAC
95. Čedo Vuković: TIM LAVLJE SRCE
96. Šalom Alejhem: DJEČAK MOTL
97. Dragan Lukić: IZ JEDNOG DŽEPA
98. Desanka Maksimović: HOĆU DA SE RADUJEM
99. Ahmet Hromadžić: PATULJAK IZ ZABORAVLJENE ZEMLJE
100. Grigor Vitez: BAJKA O GLINENOJ PTICI

SINDBAD MOREPLOVAC

Izdavač: »Veselin Masleša«, izdavačko preduzeće, Sarajevo / Za izdavača: Ahmet Hromadžić / Tehnički urednik: Ahmed Muhamedagić / Štampa: »Vjesnik«, Zagreb

Izdavači: »Narodne novine«, Zagreb, (18)-UT-XI/11-10
»Školska knjiga«, Zagreb, — 668-1969.

„NN" (21) - UT - XI/11 — 8
„ŠK" — 657 - 1969

